

Passió

2006

Passió

2006

Passiófüzet

Passióolvasó istentiszteletekre

Virágvasárnapra és Nagypéntekre

Kiadja:

az Ipolyvecei és a Felsőpetényi Evangélikus Gyülekezet

(2., javított kiadás)

Szerkesztette:

SZAKÁCS TAMÁS

felsőpetényi evangélikus lelkész, ipolyvecei helyettes lelkész

Nyomda:

HÍR-ÁSZ Kft., Balassagyarmat

Felelős vezető: Hajdú József

Csak belső használatra!

Előszó, ajánlás

Gyülekezeteinkben régi hagyomány, hogy böjt végén, Virágvasárnap és Nagypénteken passiói istentiszteletet tartunk. Felsőpetényben erre külön füzet állt rendelkezésre, amely két részre osztotta Urunk szenvedéstörténetét. Ipolyvecén azonban az énekeskönyv alapján zajlottak ezen alkalmak. Ebben csupán egy rend áll, a teljes passiótörténettel.

Az énekeskönyv — a Felsőpetényben használatos füzettel ellentétben — nem tartalmazza az igeszakaszok szövegét, csak az énekverseket. A gyülekezet részéről hangzott el az az igény, hogy követni lehessen papíron is az elhangzott történeteket. Természetesen a Felsőpetényben használt füzet alkalmas lehetett volna — csak hogy ebből már nincsenek további példányok. Szükségessé vált egy új kiadás. Ha azonban már belefogunk a munkálatokba, akkor a felsőpetényiekkel egyeztetve úgy álltunk neki, hogy mindkét gyülekezet ezt az új füzetet használja majd.

Ez lényegében az 1990-es kiadással egyezik, csak kisebb módosításokat eszközöltem. Legelőször is az igeszakaszokat az Újfordítású Biblia alapján illesztettem be. Másrészt az keretet is rögzítettem: állandó kezdő- ill. záróénekeket vettem fel, valamint a lelegejére beillesztettem Ézsaiás gyönyörű próféciaját a Szervedő Szolgáról.

Az 1990-es passiófüzet az Evangélikus Egyetemes Sajtóosztály által kiadott 1952-es alapján készült. Ebben imádságok is szerepelnek, így ezeket kicsit átdolgozva állítottam össze a mostani imádságokat.

A technika adta lehetőségeket is felhasználva képekkel igyekeztem illusztrálni a jeleneteket. Logikus volt, hogy az Izraelben készült fényképekkel tegyem ezt — hasonlóan ahhoz, ahogyan a 2004-es passióolvasáskor kivetítő segítségével történt az illusztráció.

A legtöbb kép az izraeli út fotói közül származik ugyan, de nem akartam elveszíteni az 1990-es passiófüzet szimbólumait sem, így ezeket is igénybe vettem. Emellett, ha nem adódott alkalmas izraeli kép, akkor megpróbáltam az Interneten keresni.

A külső és belső címlapra bár nem izraeli, de saját fotó került: a külső címlapon a pécsi Havi hegy feszülete látható, míg a belsően az

útmutatót kiadó Herrnhuti Testvérgyülekezet városában egy fa — szenvedő arcot formáló — odva. (Már 2005 nyarán Herrnhutban jártunkkor is egyértelmű volt, hogy ez kiváló címlap lehet a füzet-
hez.)

Tartalmi-koncepcionális téren még annyit módosítottam a korábbi passiórenden, hogy egy rövid részlet erejéig a feltámadás üzenetét is hozzávettem a füzethez — hiszen Nagypéntek csak azért a legnagyobb evangélikus ünnep, mert Húsvét követi, így ezen a napon is helye van emlékeznünk arra, hogy Urunk nem maradt a halálban, hanem a Mindenség Ura feltámasztotta!

Reménységünk az, hogy a megújult passiófüzet is legalább annyira betölti szolgálatát, mint elődje. Segítsen mindannyiunkat abban, hogy a kereszten önmagát odaáldozó Jézusunk utolsó óráit mélyebben átéljük, általa bűnbánatra jussunk — hiszen miattunk szenvedett és halt meg. Segítsen abban, hogy megtérve megújuljunk, örökéletre jussunk — hiszen Krisztusunk értünk támadt fel!

Felsőpetény—Ipolyvece, 2006. böjtjében

Szakács Tamás

Virágvasárnap

Gyülekezeti ének: 204,1.

Dallam: Jézus, szenvedésedről, 204.

*Jézus, szenvedésedről / Mostan elmélkednem,
Erőt, áldást mennyekből / Lelked adjon nékem!
Jelenj meg most szívemnek / Ama nagy kínodban,
Mellyel voltál lelkemnek / Orvosa holtodban!*

Bevezetés

(*Lelkész:*) Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében!

Ámen

Imádság passióolvasás előtt

Mindenható Istenünk, mennyei Édesatyánk! Áraszd ránk most bőségesen Szentlelkedet, add nekünk isteni erejét és világosságát, hogy amikor Jézus Krisztus szenvedésének szemtanúit hallgatjuk az evangéliumok szerint, akkor az számunkra is elevenné lehessen, életünk középpontjává válhasson. Adj alázatos szívet, hogy igaz bűnbánattal élhessük át annak történetét, hogy büntelen Urunk a mi vétkeink miatt lép a fájdalmak és szenvedések tövises útjára. A mi bűnünk és a mi álnokságunk terhét raktad az Ő vállára, hogy minket ne illessen vád és el ne ragadjon a halál és a kárhozat. Ne engedd hát, hogy a Golgotára induló Jézust csak borzongó kíváncsisággal kísérjük útján, hanem bűnbánatunk terhével roskassz le a porba és indítsd meg könnyeink patakját — hiszen „*Tied Uram az igazság, mienk pedig orcánk pirulása*”. Nyisd meg hát szemünket, hogy lássuk meg: ami Urunkat a kereszt oltárára juttatta, az nem más, mint a mi bűnünk, igen nagy bűnünk. Tedd áldássá életünkben az Ő ártatlan szenvedését, vezesd el lelkünket igaz megtérésre és adj általa új életet, amely a golgotai megváltásból táplálkozik!

Ámen

Gyülekezeti ének: 192.**Dallam: Úr Jézusunk, fordulj hozzánk, 279.**

*A próféták megmondották, / Atyáinknak megjósolták,
Hogy Jézus Krisztus eljövend, / S bűnünkért szenved Ő, a szent.*

*Nem sejtette még a világ, / De ők már hitben jól látták.
Ézsaiás méltán mondja: / Őrajta van bűnünk súlya.*

*Az Úr haragja volt rajtunk, / Vakon veszünkbe rohantunk;
Jézus lett értünk áldozat, / S im üdvre vált a kárhozat.*

*Őt áldjuk, a hű Főpapot, / Ki szerzett bűnbocsánatot,
S minket magával mennybe visz. / Mily boldog az, ki Benne hisz!*

*Én Jézusom, nagy kínodat, / Engesztelő haláladat
Mindig szívemben őrizem, / Neked szolgál élő hitem.*

*Hú Uram, drága érdemed, / Értünk kiontott szent véred
Tisztítsa gyarló szívemet, / Hogy mennyben élhessek veled!*

*Bárány Krisztus, Aki életét áldozta,
de győzött a halál felett*

Ézsaiás próféciája:

„Eredményes lesz szolgálom munkája, magasra emelkedik, igen hatalmas lesz. Sokan csak iszonyodtak Tőle, annyira torz, nem emberi volt külseje, emberhez nem méltó volt alakja. De bámulatba ejt majd sok népet, királyok is befogják Előtte szájukat, mert olyan dolgot látnak, amiről senki sem beszélt nekik, olyan dolgot tudnak meg, amiről addig nem hallottak.

Ki hitte volna el, amit hallottunk, ki előtt volt nyilvánvaló az ÚR hatalma? Mint vesszószal, sarjadt ki előttünk, mint gyökér a szikkadt földből. Nem volt Neki szép alakja, amiben gyönyörködhattunk volna, sem olyan külseje, amiért kedvelhettük volna. Megvetett volt, és emberektől elhagyatott, fájdalom férfira, betegség ismerője. Eltakartuk arcunkat Előle, megvetett volt, nem törődünk Vele. Pedig a mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmainkat hordozta. Mi meg azt gondoltuk, hogy Isten csapása sújtotta és kínozza. Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az Ő sebei árán gyógyultunk meg. Mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok, mindenki a maga útját járta. De az ÚR Őt sújtotta mindnyájunk bűnéért. Amikor kínozták, alázatos maradt, száját sem nyitotta ki. Mint a bárány, ha vágóhídra viszik, vagy mint a juh, mely némán tűri, hogy nyírják, Ő sem nyitotta ki száját. Fogság és ítélet nélkül hurcolták el, de kortársai közül ki törődött azzal, hogy amikor kiirtják a földön élők közül, népe vétke miatt éri a büntetés?! A bűnösök közt adtak sírt Neki, a gazdagok közé jutott halála után, bár nem követett el gonoszságot, és nem beszélt álnokul.

Az ÚR akarata volt az, hogy betegség törje össze. De ha fel is áldozta magát jóvátételül, mégis meglátja utódait, sokáig él. Az ÚR akarata célhoz jut Vele. Lelki gyötrelmeitől megszabadulva látja őket, és megelégedett lesz. Igaz szolgálom sokakat tesz igazzá ismeretével, és Ő hordozza bűneiket. Ezért a nagyok között adok Neki részt, a hatalmasokkal együtt részesül zsákmányban, hiszen önként ment a halálba, hagyta, hogy a bűnösök közé sorolják, pedig sokak vétkét vállalta magára, és közbenjárt a bűnösökért.” (Ézs 52,13-53,12.)

(*Lelkészs:*) Íme, a mi Urunk, Jézus Krisztus kínszenvedésének története, amint azt az evangélisták ránk hagyták evangéliumaikban:

Útban Jeruzsálem felé

Jeruzsálem látképe

Lk 18,31-34.:

³¹ Azután maga mellé vette a tizenkettőt, és így szólt hozzájuk: „Most felmegyünk Jeruzsálembe, és az Emberfián beteljesedik mindaz, amit a próféták megírtak. ³² A pogányok kezébe adják, kigúnyolják, meggyalázzák, leköpi, ³³ és miután megostorozták, megölik, de a harmadik napon feltámad.” ³⁴ Ők azonban semmit sem fogtak fel ezekből. Ez a beszéd rejtve maradt előlük, és nem értették meg a mondottakat.

Gyülekezeti ének: 413,1.

Dallam: Mintha szárnyon szállna, 523.

*Kihez folyamodjam kívüled, Krisztusom?
Ily beteg voltomban nincs kitől gyógyulnom.
Ezer fekély rajtam, ki által tisztuljak?
Veszélyes veremből ki ad szabad utat?*

Zebedeus fiainak kérése

Mk 10,35-40.:

³⁵Ekkor hozzálépett Jakab és János, a Zebedeus két fia, és így szóltak hozzá: „Mester, szeretnénk, ha megtennéd nekünk, amit kérünk.” ³⁶Jézus megkérdezte tőlük: „Mit szeretnétek, mit tegyek meg nektek?” ³⁷Ők pedig ezt mondták neki: „Add meg nekünk, hogy egyikünk a jobb, a másikunk a bal kezed felől üljön majd dicsőséges uralkodásod idején.” ³⁸Jézus így válaszolt: „Nem tudjátok, mit kértek. Vajon ki tudjátok-e inni azt a poharat, amelyet én kiiszom, és meg tudtok-e keresztelkedni azzal a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem?” ³⁹Mire ők így feleltek neki: „Meg tudjuk tenni.” Jézus ekkor ezt mondta nekik: „Azt a poharat, amelyből én iszom, kiisszátok, és azzal a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem, megkeresztelkedtek, ⁴⁰de hogy ki üljön jobb vagy bal kezem felől, azt nem az én dolgom megadni, mert azoké lesz az, akiknek elkészítetted.”

„... egyikünk a jobb, másikunk a bal kezed felől ...”

*Az Olajfák kertje Jeruzsálemben
(Nem az Olajfák hegye!)*

Gyülekezeti ének: 372,3.**Dallam: Minden e földön csak elmulandó, 372.**

*E földön és a csillagos égben
Te vagy énnékem gyönyörűségem;
Rajtad kívül nincs sehol boldogság,
Tebenned élnem már kész mennyország.*

Mk 10,41-45.:

⁴¹ Amikor ezt a tíz tanítvány meghallotta, megharagudott Jakabra és Jánosra. ⁴² De Jézus odahívta őket, és így szólt hozzájuk: „Tudjátok, hogy azok, akik a népek fejedelmeinek számítanak, uralkodnak rajtuk, és nagyjaiak hatalmaskodnak rajtuk. ⁴³ De nem így van közöttetek, hanem aki nagyá akar lenni közöttetek, az legyen szolgátok; ⁴⁴ és aki első akar lenni közöttetek, az legyen mindenki rabszolgája. ⁴⁵ Mert az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon, és életét adja váltságul sokakért.”

Gyülekezeti ének: 315,2.**Dallam: Mely igen jó az Úristent dicsérni, 47.**

*Urunk Jézus, szolga lettél érettünk.
Áldunk Téged, hogy nyomodba léphettünk,
Hogy bennünket tanítványnak elhívtál,
Egyházadban szolgálattal megbíztál!*

Bevonulás Jeruzsálembe**Mt 21,1-11.:**

21 ¹ Amikor közeledtek Jeruzsálemhez, és Betfagéba, az Olajfák hegyéhez értek, Jézus elküldött két tanítványt, ² és ezt mondta nekik: „Menjete az elöttetek fekvő faluba, és ott mindjárt találtok egy megkötött szamarat a csikójával együtt: oldjátok el, és vezessétek hozzám. ³ Ha valaki szól nektek valamit, mondjátok meg, hogy az Úrnak van szüksége rájuk, és azonnal elengedi azokat.” ⁴ Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjék a próféta mondása:

⁵ „Mondjátok meg Sion leányának:
 Íme, királyod jön hozzád,
 szelíden és számaron ülve,
 igavonó állat csikóján.”

⁶ A tanítványok elmentek, és úgy cselekedtek, ahogy Jézus parancsolta nekik: ⁷ odavezették a szamarat a csikójával együtt, ráterítették felsőruhájukat, Jézus pedig ráült. ⁸ A sokaság legnagyobb része az útra terítette felsőruháját, mások ágakat vagdaltak a fákról, és az útra szórták. ⁹ Az előtte és utána menő sokaság pedig ezt kiáltotta:

„Hozsánna a Dávid Fiának!
 Áldott, aki jön az Úr nevében!
 Hozsánna a magasságban.”

¹⁰ Amint beért Jeruzsálembe, felbolydult az egész város, és ezt kérdezgették: „Ki ez?” ¹¹ A sokaság ezt mondta: „Ez Jézus, a galileai Názáretből való próféta.”

Gyülekezeti ének: 137.4.

Dallam: Jer tárjunk ajtót még ma mind!, 137.

*Jer, tárjunk ajtót lelkesen! / A szívünk templommá legyen,
 És hintsük benne szét a hit / Szép, élő pálmaágait!
 És Jézus hozzánk is belép, / Megosztja velünk életét.
 Légy áldva szüntelen, / Kegyelmes Istenem!*

Templomtisztítás

A jeruzsálemi templomhegy rekonstrukciós rajza

Jn 2,13-22.:

¹³ Közel volt a zsidók húsvétja, Jézus is felment Jeruzsálembe.

¹⁴ A templomban találta az ökrök, juhok és galambok árusait, és az ott ülő pénzváltókat. ¹⁵ Ekkor kötélből korbácsot csinált, és kiúzta őket, valamint az ökröket és a juhokat is a templomból. A pénzváltók pénzét pedig kiszórta, az asztalokat felborította, ¹⁶ és a galambárusoknak ezt mondta: „Vigyétek ezeket innen: ne tegyétek az én Atyám házáat kalmárkodás házává!” ¹⁷ Ekkor tanítványainak eszébe jutott, hogy meg van írva: „*A Te házad iránt érzett féltő szeretet emészt engem.*”

¹⁸ A zsidók pedig megszólaltak, és megkérdezték Tőle: „Milyen jelt mutatsz nekünk, amelynek alapján ezeket teszed?” ¹⁹ Jézus így felelt nekik: „Romboljátok le ezt a templomot, és három nap alatt felépítem.” ²⁰ Ezt mondták rá a zsidók: „Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt felépíted?” ²¹ Ő azonban testének templomáról beszélt. ²² Amikor azután feltámadt a halálból, visszaemlékeztek tanítványai arra, hogy ezt mondta, és hittek az Írásnak és a beszédnek, amelyet Jézus mondott.

Gyülekezeti ének: 316,3.6.**Dallam: Gondviselő édes Atyám, 346.**

*Kérünk, irgalmas Jézusunk, / Templomodban légy templomunk;
Szenteld templomoddá lelkünk, / Te lakozzál mindig bennünk!*

*Szenteld meg ma is igéddel, / És védelmezd erős kézzel!
Takargasd be oltalmaddal, / S néped dicsér és magasztal.*

Jézus megkenése

Jézus megkenése

(Mozaik a názáreti Angyali üdvözlet templomában)

Mk 14,3-9.:

³ Amikor Betániában a leprás Simon házában volt, és asztalhoz telepedett, odament egy asszony, akinél valódi és drága nárduskenet volt egy alabástrom tartóban: ezt az alabástrom tartót feltörte, és ráöntötte a kenetet Jézus fejére. ⁴ Egyesek bosszankodtak magukban: „Mire való a kenetnek ez a pazarlása? ⁵ Hiszen el lehetett volna ezt adni több, mint háromszáz dénárért, és a pénzt a szegényeknek szétosztani.” És megharagudtak az asszonyra, ⁶ de Jézus ezt mondta: „Hagyjátok őt! Miért bántjátok? Hiszen jót tett velem, ⁷ mert a szegények mindig veletek vannak, és amikor csak akartok, jót tehettek ve-lük, én azonban nem leszek mindig veletek. ⁸ Megtette, ami tőle telt:

előre megkente a testemet a temetésre. ⁹ Bizony, mondom néktek, hogy az egész világon bárhol hirdetik majd az evangéliumot; amit ez az asszony tett, azt is elmondják majd az ő emlékezetére.”

Gyülekezeti ének

Dallam: Mily nagy az Úr kegyelmessége, 58.

*Úgy járulok szent színed elé, / Uram, mint egykor Mária.
Boldog a bűnös, mert lábadnál / Szabad könnyét kisírnia.
Bűnbánatomnak olajával / Kiöntöm tiszteletemet,
Hálaadásom illatával / Árasztom el szent fejedet.*

Júdás árulása

Lk 22,1-6.:

22 ¹Közeledett már a kovásztalan kenyerek ünnepe, amelyet páskának neveztek. ²A főpapok és az írástudók keresték a módját, hogyan öljék meg Jézust. Féltek ugyanis a néptől.

³Akkor bement a Sátán Júdásba, akit Iskáriótesnek neveztek, és egyike volt a tizenkettőnek. ⁴Elment, és megbeszélte a főpapokkal és

a templomórség parancsnokaival, hogyan adja Őt a kezükre. ⁵ Azok megőrültek, és megígérték, hogy pénzt adnak neki. ⁶ Ő elfogadta az egyezséget, és kedvező alkalmat keresett arra, hogy a kezükre adhasa Őt, amikor nincs jelen a sokaság.

Gyülekezeti ének: 197,2.

Dallam: Jézus, sebeidnek mélye, 197.

*Ha még gonosz kívánságra / Hajol a test és a vér,
És a romlottság útjára / Inkább, mint a jóra tér;
Vagy ha Sátán törbe csal / Csábító szavaival:
Állj előttem sebeiddel, / Megrontómat, jöjj, Te üzd el!*

Az utolsó vacsora előkészítése

Kapubejárat az utolsó vacsora (hagyomány szerinti) színhelyéhez a jeruzsálemi zsidó negyedben

Mk 14,12-17.:

¹² A kovásztalan kenyerek első napján, amikor a húsvéti bárányt szokták áldozni, így szóltak hozzá tanítványai: „Hol akarod megenni a húsvéti vacsorát, hol készítsük el?” ¹³ Jézus elküldött tanítványai közül kettőt, és ezt mondta nekik: „Menjetek a városba, és ott szem-

bejön veletek egy ember, aki egy korsó vizet visz; kövessétek őt, ¹⁴ és ahova bemegy, mondjátok meg a házigazdának, hogy a Mester ezt üzeni: Hol van a szállásom, ahol tanítványaimmal együtt megehetem a húsvéti vacsorát? ¹⁵ Ő majd mutat nektek egy nagy emeleti termet berendezve, készen: ott készítsétek el nekünk a vacsorát.” ¹⁶ Elindultak tehát a tanítványok, és bementek a városba; itt mindent úgy találtak, ahogyan megmondta nekik, és elkészítették a húsvéti vacsorát.

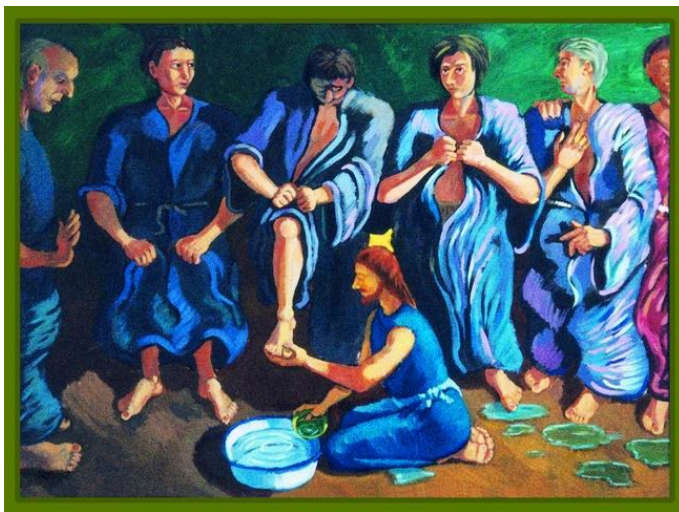
¹⁷ Amikor beesteledett, odament a tizenkettővel;

Gyülekezeti ének:

Dallam: Készítsd magad kedves lélek, 308.

*Én Megváltóm, én Királyom, / Békességedet kívánom:
Lelkemben a szent vágy éget, / Hogy lehessen Te vendéged,
Hogy Tebenned, Néked éljek, / Mindenekkel megbékéljek:
Hogy lélekben megújuljak, / Hú kebledre ráboruljak.*

Lábmosás

Jn 13,1-17.:

13 ¹ A húsvét ünnepe előtt Jézus jól tudva, hogy eljött az Ő órája, amelyben át kell mennie e világból az Atyához, jóllehet

szerette övéit e világban, szerette őket mindvégig. ² És vacsora közben, amikor az ördög már a szívébe sugallta Júdás Iskáriótesnek, Simon fiának, hogy árulja el Őt, ³ Jézus jól tudva, hogy az Atya mindent kezébe adott, és hogy Istentől jött, és Istenhez megy: ⁴ felkelt a vacsorától, letette felsőruháját, és egy kendőt véve, körülkötötte magát; ⁵ azután vizet öntött a mosdótálba, és elkezdte a tanítványok lábát mosni, és törölni azzal a kendővel, amellyel körül volt kötve. ⁶ Eközben Simon Péterhez ért. Az így szólt hozzá: „Uram, Te mosod meg az én lábamat?” ⁷ Jézus így válaszolt neki: „Amit én teszek, most még nem érted, de később majd megérted.” ⁸ Péter így szólt Hozzá: „Az én lábamat nem mosod meg soha.” Jézus így válaszolt neki: „Ha nem moslak meg, semmi közöd sincs hozzám.” ⁹ Simon Péter erre ezt mondta Neki: „Uram, ne csak a lábamat, hanem a kezemet, sőt a fejemet is!” ¹⁰ Jézus így szólt hozzá: „Aki megfürdött, annak csak arra van szüksége, hogy a lábát mossák meg, különben teljesen tiszta. Ti is tiszták vagytok, de nem mind.” ¹¹ Mert tudta, ki árulja el, azért mondta: „Nem vagytok mindnyájan tiszták.”

¹² Miután megmosta a lábukat, és felvette a felsőruháját, ismét letelepedett, és ezt mondta nekik: „Értitek, hogy mit tettem veletek?” ¹³ Ti így hívtok engem: Mester, és Uram, és jól mondjátok, mert az vagyok. ¹⁴ Ha tehát megmostam a ti lábatokat, én, az Úr és a Mester, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. ¹⁵ Mert példát adtam nektek, hogy amint én tettem veletek, ti is úgy tegyetek. ¹⁶ Bizony, bizony, mondom néktek: a szolga nem nagyobb az uránál, sem a küldött nem nagyobb annál, aki elküldte. ¹⁷ Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha így cselekesztek.

Gyülekezeti ének: 427.4.

Dallam: Az Úr szent Bárányára, .

*Szeretnék lenni, mint Ő, / Alázatos, szelíd,
Követni híven, mint Ő, / Atyám parancsait.
Szeretnék lakni Nála, / Hol mennyei sereg
Dicső harmóniába / Örök imát rebeg, / Örök imát rebeg.*

Júdás leleplezése

Jn 13,21-30.:

²¹ Miután ezeket elmondta Jézus, megrendült lelkében, és bizonyosságot tett e szavakkal: „Bizony, bizony, mondom néktek, közületek egy elárul engem.” ²² Zavartan néztek egymásra a tanítványok: vajon kiről beszél? ²³ Jézus mellett telepedett le egyik tanítványa, akit Jézus szeretett. ²⁴ Intett neki Simon Péter, hogy tudakolja meg, ki az, akiről beszél? ²⁵ Az ráhajolt Jézus keblére, és megkérdezte Tőle: „Uram, ki az?” ²⁶ Jézus így felelt: „Az, akinek én mártom be a falatot, és odaadom.” Bemártotta tehát a falatot, és odaadta Júdás Iskáriótesnek, a Simon fiának; ²⁷ és akkor a falat után belement Sátán. Jézus pedig így szólt hozzá: „Amit tenni szándékozol, tedd meg hamar!” ²⁸ Az ott ülők közül senki sem értette, hogy miért mondja ezt neki. ²⁹ Egyesek ugyanis azt gondolták, hogy mivel az erszény Júdásnál volt, azt mondja neki Jézus: „Vedd meg, amire szükségünk van az ünnepre”, vagy azt, hogy a szegényeknek adjon valamit. ³⁰ Miután tehát elfogadta a falatot, azonnal kiment. Már éjszaka volt.

*Az utolsó vacsora: „vajon kiről beszél?”
(Festmény a jeruzsálemi Mária sírja templomban)*

Gyülekezeti ének: 430,2.**Dallam: Ím, nagy Isten, most előtted, 430.**

*Ha a világ nem tudná is számos bűnömet,
Teelőd elrejtene semmit nem lehet:
Látja lelked minden bűnöm, melynek átka sújt:
Vedd le rólam, ó, Úristen, vedd le ezt a súlyt!*

Jn 13,31-35.:

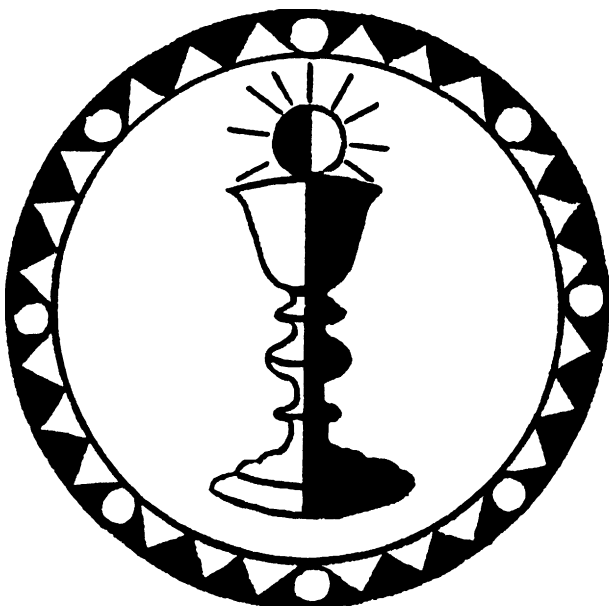
³¹ Amikor kiment, így szólt Jézus: „Most dicsőült meg az Emberfia, és Isten dicsőült meg Őbenne; ³² ha pedig Isten dicsőült meg Benne, Isten is megdicsőíti majd Őt önmagában, sőt azonnal megdicsőíti Őt. ³³ Gyermekeim, még egy kis ideig veletek vagyok: kerestek majd engem, és ahogyan megmondtam a zsidóknak, hogy ahova én megyek, oda ti nem jöhettek, most nektek is ezt mondom. ³⁴ Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! ³⁵ Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.”

Az úrvacsora szerzése

*Az utolsó vacsora (hagyomány szerinti) helyszíne
a jeruzsálemi zsidó negyedben*

Mt 26,26-30.:

²⁶ Miközben ettek, vette Jézus a kenyeret, áldást mondott, és megtörte, a tanítványoknak adta, és ezt mondta: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!” ²⁷ Azután vette a poharat és hálát adott, nekik adta, és ezt mondta: „Igyatok ebből mindnyájan, ²⁸ mert ez az én vérem, a szövetség vére, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára. ²⁹ De mondom nektek: nem iszom mostantól fogva a szőlőtőnek ebből a terméséből ama napig, amelyen majd újat iszom veletek Atyám országában.” ³⁰ Miután elénekelték a zsoltárokat, kimentek az Olajfák hegyére.

Úrvacsora

Gyülekezeti ének: 308.3.

Dallam: Készítsd magad kedves lélek, 308.

*Ó, Istennek nagy csodája! / Lelkem álmétkodva áldja
Kegyelmednek magasságát, / Mérhetetlen gazdagságát:
Hogy a Krisztus teste, vére / Annyi népnek lett üdvére.
Titokzatos szent eledel, / Mely a lelket üdíti fel.*

Péter fogadkozása

Péter szobra Kapernaumban

Mt 26,31-35.:

³¹ Akkor így szólt hozzájuk Jézus: „Mindnyájan megbotránkoztok bennem ezen az éjszakán, mert meg van írva:

*Megverem a pásztort,
és elszélednek a nyáj juhai.*

³² De miután feltámadtam, elöttetek megyek Galileába.” ³³ Ekkor Péter így szólt Hozzá: „Ha mindenki meg is botránkozik Benned, én soha meg nem botránkozom.” ³⁴ Jézus pedig ezt mondta Neki: „Bizony, mondom néked, hogy ezen az éjszakán, mielőtt a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem.” ³⁵ Péter így válaszolt: „Ha meg is kell halnom Veled, akkor sem tagadlak meg.” Ugyanígy beszélt a többi tanítvány is.

Gyülekezeti ének: 451,1.

Dallam: Lelki próbáimban, Jézus, légy velem, 451.

*Lelki próbáimban, Jézus, légy velem,
El ne tántorodjék Tőled életem!
Félelem ha bánt, vagy nyereség kísért,
Tőled elszakadnom ne hagyj semmiért.*

Jézus búcsúbeszéde

Jn 14,1-13.:

14¹ „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek énbennem. ² Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra? ³ És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is. ⁴ Ahova pedig én megyek, oda tudjátok az utat.”

⁵ Tamás erre így szólt hozzá: „Uram, nem tudjuk, hova mégy: honnan tudnánk akkor az utat?” ⁶ Jézus így válaszolt: „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam. ⁷ Ha ismernétek engem, ismernétek az én Atyámat is: mostantól fogva ismeritek Őt, és látjátok Őt.”

*„Én vagyok az út, az igazság és az élet”.
(Útközben Jeruzsálemtől a Holt-tengerhez:
a tengerszint magasságának helye)*

⁸Fülöp így szólt hozzá: „Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és az elég nekünk!” ⁹Jézus erre ezt mondta: „Annyi ideje veletek vagyok, és nem ismertél meg engem, Fülöp? Aki engem lát, látja az Atyát. Hogyan mondhatod te: Mutasd meg nekünk az Atyát? ¹⁰Talán nem hiszed, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van? Azokat a beszédeket, amelyeket én mondok nektek, nem önmagamtól mondom; az Atya pedig bennem lakozva viszi végbe az ő cselekedeteit. ¹¹Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van ha pedig másért nem, magukért a cselekedetekért higgyetek.”

¹²„Bizony, bizony, mondom néktek: aki hisz énbennem, azokat a cselekedeteket, amelyeket én teszek, szintén megteszi, sőt ezeknél nagyobbakat is tesz. Mert én az Atyához megyek, ¹³és amit csak kértek majd az én nevemben, megteszem, hogy dicsőíttessék az Atya a Fiúban”.

Gyülekezeti ének: 459,1.5.

Dallam: Velem vándorol utamon Jézus, 459.

*Velem vándorol utamon Jézus, / Gond és félelem el nem ér.
Elvisz, elsegít engem a célhoz,
Ő, a győzelmes, hű vezér, / Ő, a győzelmes, hű vezér.*

*Velem vándorol utamon Jézus, / Túl a sír sötét éjjelén,
Fenn a mennyei, angyali karban
Nevét végtelen áldom én, / Nevét végtelen áldom én.*

Jn 14,14-21.:

... ¹⁴ha valamit kértek tőlem az én nevemben, megteszem.”

¹⁵„Ha szerettek engem, megtartjátok az én parancsolataimat, ¹⁶én pedig kérni fogom az Atyát, és másik Pártfogót ad nektek, hogy veletek legyen mindörökké: ¹⁷az igazság Lelkét, Akit a világ nem kaphat meg, mert nem látja Őt, nem is ismeri; ti azonban ismeritek Őt, mert nálatok lakik, sőt bennetek lesz.” ¹⁸„Nem hagylak titeket árván, eljövök hozzátok. ¹⁹Még egy kis idő, és a világ többé nem lát engem, de ti megláttok, mert én élek, és ti is élni fogtok. ²⁰Azon a napon megtudjátok, hogy én az Atyámban vagyok, ti énbennem, én pedig ti-

bennetek. ²¹ Aki befogadja parancsolataimat, és megtartja azokat, az szeret engem, aki pedig szeret engem, azt szeretni fogja az én Atyám; én is szeretni fogom őt, és kijelentem neki magamat.”

Jn 14,26-30.:

... ²⁶ A Pártfogó pedig, Szentlélek, Akit az én nevemben küld az Atya, Ő tanít majd meg titeket mindenre, és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.

²⁷ Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen. ²⁸ Hallottátok, hogy én megmondtam nektek: elmegyek, és visszajövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örülnétek, hogy elmegyek az Atyához, mert az Atya nagyobb nálam. ²⁹ Most mondom ezt nektek, mielőtt megtörténik, hogy ha majd megtörténik, higgyetek. ³⁰ Már nem sokat beszélek veletek, mert eljön e világ fejedelme, bár felettem nincs hatalma.

Gyülekezeti ének: 237,3.

Dallam: Mint a szép hűvös patakra, 76.

Lehulltál, mint égi harmat, / Leküldött a szeretet.

Mit Atya és Fiú adhat, / Mind miénk lett Teveled.

Mennyei kincseiddel / Lelkem-testem áraszd el!

Ne hagyj üresen, szegényen, / Szentlélek, drága vendégem!

Jn 15,1-8.:

15 ¹ „Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlősgazda. ² Azt a szőlővesszőt, amely nem terem gyümölcsöt énbennem, lemetszi; és amely gyümölcsöt terem, azt megtisztítja, hogy még több gyümölcsöt teremjen. ³ Ti már tiszták vagytok az ige által, amelyet szóltam nektek. ⁴ Maradjatok énbennem, és én tibennetek. Ahogyan a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok énbennem. ⁵ Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni. ⁶ Ha valaki nem marad énbennem, kivetik, mint a lemetszett vesszőt, és megszárad, összegyűjtik valamennyit, tűzre vetik és el-

égetik. ⁷Ha megmaradtok énbennem, és beszédeim megmaradnak ti-bennetek, akkor bármit akartok, kérjétek, és megadatik nektek. ⁸Az lesz az én Atyám dicsősége, hogy sok gyümölcsöt teremtek, és akkor a tanítványaim lesztek.”

Jézus a szőlőtő

Gyülekezeti ének: 395,1-2.

Dallam: Jézusom, Krisztusom, 381.

*Jézus a szőlőtő, Mi vesszők vagyunk,
Élünk, ha Őbenne Meg is maradunk.
Hogyha Tőled, Jézus, elhajolnék,
Máris lemetszett venyige volnék.*

*Atyánk metszőkése Minket tisztogat,
Hogy többet teremjünk, Gyümölcsöt sokat.
Add meg, Atyám, bármily fájó perc lesz,
Tudjak örülni, mikor megmetszesz.*

Jn 15,9-21.:

⁹„Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben. ¹⁰Ha parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok a szeretetemben, ahogyan én mindig megtartottam az én Atyám parancsolatait, és megmaradok az Ő szereteté-

ben. ¹¹ Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és örömötök teljessé legyen.” ¹² „Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket. ¹³ Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért. ¹⁴ Ti barátaim vagytok, ha azt teszitek, amit én parancsolok nektek. ¹⁵ Többé nem mondalak titeket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Titeket azonban barátaimnak mondalak, mert mindazt, amit hallottam az én Atyámtól, tudtul adtam nektek. ¹⁶ Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendelvek titeket arra, hogy elmenjeteek és gyümölcsöt teremjeteek, és gyümölcsötök megmaradjon, hogy bármit kértek az Atyától az én nevében, megadja nektek. ¹⁷ „Ezeket azért parancsolom nektek, hogy szeressétek egymást.” ¹⁸ „Ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt, mint titeket. ¹⁹ Ha e világból valók volnátok, a világ szeretné a magáét, de mivel nem e világból valók vagytok, hanem én választottalak ki titeket a világból, azért gyűlöl titeket a világ. ²⁰ Emlékezzeteek arra az ígére, amelyet én mondtam nektek: Nem nagyobb a szolga az uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak, ha az én ígémet megtartották, a titeket is meg fogják tartani. ²¹ De mindezt az én nevéért teszik veletek, mert nem ismerik Azt, Aki elküldött engem.

Gyülekezeti ének: 475,1-2.

Dallam: Urunk, hála, hogy Te táplálsz, 71.

Elfogadtál és elhívtál, élő Jézus, Mesterünk.

Kegyelem, hogy Veled járó tanítványok lehetünk.

Szolgálatra, tettezre készen ma is útnak indulunk.

Erőt, áldást Tőled kérünk, Tőled várunk, hű Urunk.

Jn 16,5-13.:

⁵ Most pedig elmegyek Ahhoz, Aki elküldött engem, és közületek senki sem kérdezi tőlem: Hova mégy? ⁶ Mivel ezeket mondom nektek, szomorúság tölti el a szíveteket. ⁷ Én azonban az igazságot mondom nektek: jobb nektek, ha én elmegyek; mert ha nem megyek el, a Pártfogó nem jön el hozzátok, ha pedig elmegyek, elküldöm Őt hoz-

zátok. ⁸ És amikor eljön, leleplezi a világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság és mi az ítélet. ⁹ A bűn az, hogy nem hisznek énbennem; ¹⁰ az igazság az, hogy én az Atyához megyek, és többé nem láttok engem; ¹¹ az ítélet pedig az, hogy e világ fejedelme megítéltetett.”

¹² „Még sok mindent kellene mondanom nektek, de most nem tudjátok elviselni: ¹³ amikor azonban eljön Ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem Önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek.

Gyülekezeti ének: 243.2.

Dallam: Jövel, Szentlélek, Úristen, 229.

*Jézust magasztald, szent nyája! / Elvégeztetett munkája.
Híveinek is erőt nyújt, / Bennünk szent buzgóságot gyújt.
Végig hűséges hozzájuk, / Szentlelkét árasztja rájuk,
Hogy szent igéjét szeressék, / S a földön mindenütt hirdessék.
Áldott legyen a nagy Isten!*

Jn 16,16-23a.:

¹⁶ „Egy kis idő még, és többé nem láttok engem, de ismét egy kis idő, és megláttok engem.” ¹⁷ A tanítványai közül egyesek ezt kérdezték egymástól: „Mi ez, amit mond nekünk: Egy kis idő, és nem láttok engem, és ismét egy kis idő, és megláttok engem? És ez: Mert én elmegyek az Atyához?” ¹⁸ Így szóltak tehát: „Mi az a kis idő, amiről szól? Nem tudjuk, mit beszél.”

¹⁹ Jézus tudta, hogy meg akarják kérdezni, ezért ezt mondta nekik: „Arról kérdezősködtök egymás között, hogy ezt mondtam: Egy kis idő még, és nem láttok engem, de ismét egy kis idő, és megláttok engem? ²⁰ Bizony, bizony, mondom néktek, hogy ti sírni és jajgatni fogtok, a világ pedig örülni fog; ti szomorkodni fogtok, de szomorúságotok örömmre fordul. ²¹ Amikor az asszony szül, fájdalma van, mert eljött az ő órája, de amikor megszülte gyermekét, nem emlékszik többé a gyötrelmekre az öröm miatt, hogy ember született a világra. ²² Így most titeket is szomorúság fog el, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és örömtöket senki sem veheti el tőletek:

²³ és azon a napon nem kérdezték értőlem semmit.”

Gyülekezeti ének: 357,1.**Dallam: Jézus, boldogságom, 357.**

*Jézus, boldogságom, / Közeledbe vágyom, / Te vagy örömöm.
Lelkem üdvösségét, / Az életet, békét / Neked köszönöm.
Meváltóm, jó pásztorom, / Nálad nagyobb, drágább kincsem
Égen-földön nincsen.*

Jn 16,23b-33.:

²³ ... „Bizony, bizony, mondom néktek, hogy amit csak kértek az Atyától az én nevemben, megadja nektek. ²⁴ Eddig nem kértetek semmit az én nevemben: kérjetek és megkapjátok, hogy örömötök teljes legyen.

²⁵ Ezeket példázatokban mondom nektek, de eljön az az óra, amikor többé nem példázatokban szólok hozzátok, hanem nyíltan beszélek nektek az Atyáról. ²⁶ Azon a napon az én nevemben kértek, és nem mondom nektek, hogy én kérem majd az Atyát értetek, ²⁷ hanem maga az Atya szeret titeket, mivel ti szerettek engem, és hiszitek, hogy én Istentől jöttem. ²⁸ Én az Atyától jöttem, és eljöttem a világba; de most elhagyom a világot, és az Atyához megyek.”

²⁹ Ekkor így szóltak hozzá tanítványai: „Íme, most nyíltan beszélsz, és nem példázatot mondasz. ³⁰ Most már tudjuk, hogy mindent tudsz és nincs szükséged arra, hogy valaki megkérdezzen Téged: ezért hisszük, hogy Istentől jöttél.” ³¹ Jézus így válaszolt: „Most hiszitek? ³² De eljön az az óra, sőt már el is jött, amikor elszéledtek, mindenki a maga otthonába, és engem egyedül hagytok: de én mégsem vagyok egyedül, mert az Atya velem van. ³³ Ezeket azért mondom nektek, hogy békességetek legyen énbennem. A világon nyomorúságotok van, de bízzatok: én legyőztem a világot.”

Gyülekezeti ének: 378,1.4.**Dallam: Ártatlanság szent Báránya, 378.**

*Ártatlanság szent Báránya, / E világnak ki vagy ára,
Megtartója, táplálója, / Üdvöz légy, egek Királya!*

*Békességnek Fejedelme, / Szegény szívünk reménysége,
Jöjj mihozzánk, maradj nálunk! / Kegyelmedre együtt várunk.*

Főpapi imádság

„... hatalmat adott neki minden halandó felett ...”

*Szenháromság ábrázolás
a jeruzsálemi Szent Sír Bazilikában*

Jn 17.

17¹ Miután ezeket mondta Jézus, tekintetét az égre emelve így szólt: „Atyám, eljött az óra: dicsőítsd meg a Te Fiadat, hogy a Fiú is megdicsőítsen Téged, ² mivel hatalmat adott Neki minden ha-

landó felett, hogy mindazoknak, akiket Neki adtál, örök életet adjon. ³Az pedig az örök élet, hogy ismernek Téged, az egyedül igaz Istent, és Akit elküldtél, a Jézus Krisztust. ⁴Én megdicsőítettelek Téged a földön azzal, hogy elvégeztem azt a munkát, amelyet rám bízál, hogy elvégezzem: ⁵és most Te dicsőíts meg, Atyám, Önmagadnál azzal a dicsőséggel, amely már akkor az enyém volt Tenálad, mielőtt még a világ lett.”

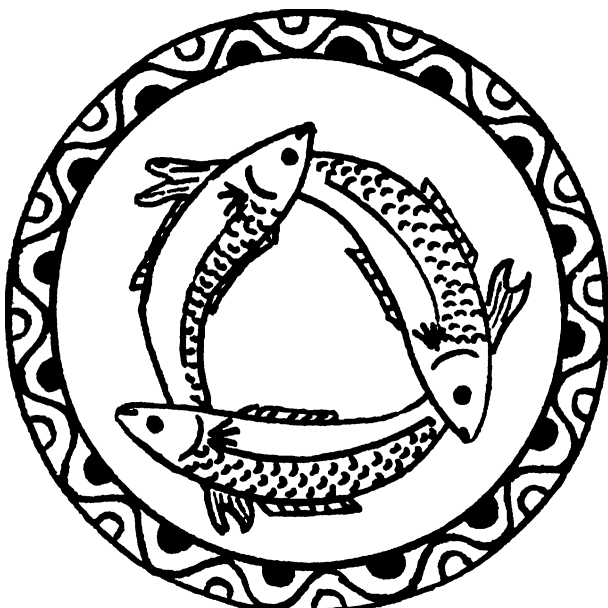
⁶„Kijelentettem a Te nevedet az embereknek, akiket nekem adtál a világból. A Tied voltak, és nekem adtad őket, és ők megtartották a Te ígédet. ⁷Most tudják, hogy mindaz, amit nekem adtál, Tetőled van; ⁸mert azokat a beszédeket, amelyeket nekem adtál, átadtam nekik, ők pedig befogadták azokat, és valóban felismerték, hogy Tetőled jöttem, és elhitték, hogy Te küldtél el engem.

⁹Én őértük könyörgök: nem a világért könyörgök, hanem azokért, akiket nekem adtál, mert a Tied, ¹⁰és ami az enyém, az mind a Tied, és ami a Tied, az az enyém, és megdicsőítetem öbennük. ¹¹Többé nem vagyok a világban, de ők a világban vannak, én pedig Tehozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg őket a Te neved által, amelyet nekem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi! ¹²Amikor velük voltam, én megtartottam őket a Te nevedben, amelyet nekem adtál, és megőriztem őket, és senki sem kárhozott el közülük, csak a kárhozat fia, hogy beteljesedjék az Írás. ¹³Most pedig Hozzád megyek, és ezeket elmondom a világban, hogy az én örömöm teljes legyen bennük. ¹⁴Én nekik adtam ígédet, és a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való. ¹⁵Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól. ¹⁶Nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való. ¹⁷Szenteld meg őket az igazsággal: a Te igéd igazság. ¹⁸Ahogy engem elküldtél a világba, én is elküldtem őket a világba: ¹⁹én őértük odaszentelem magamat, hogy ők is megszentelődjenek az igazsággal.

²⁰„De nem értük könyörgök csupán, hanem azokért is, akik az ő szavukra hisznek énbennem, ²¹hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan Te, Atyám, énbennem, és én Tebenned, hogy ők is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy Te küldtél el engem. ²²Én azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, nekik adtam, hogy egyek legyenek,

ahogy mi egyek vagyunk: ²³én öbennük és Te énbennem, hogy tökéletesen egygé legyenek, hogy felismerje a világ, hogy Te küldtél el engem, és úgy szeretted őket, ahogyan engem szerettél.”

²⁴„Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, azok is ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy lássák az én dicsőségemet, amelyet nekem adtál, mert szerettél engem már a világ kezdete előtt. ²⁵Igazságos Atyám, a világ nem ismert meg Téged, de én megismertelek, és ők is felismerték, hogy Te küldtél el engem. ²⁶És megismertetem velük a Te nevedet, és ezután is megismertetem, hogy az a szeretet, amellyel engem szerettél, bennük legyen, és én is öbennük.

Szentháromság-szimbólum

Gyülekezeti ének: 266.4.

Dallam: Isten szíven megpihenve, 266.

*Nevelj minket oly egységre, / Mint Atyáddal egy Te vagy,
Amíg egygé lesznek végre / Híveid az ég alatt,
Míg Szentlelked tiszta fénye / Lesz csak fényünk és napunk,
S a világ meglátja végre: / Tanítványaid vagyunk.*

Imádság passióolvasás után

Mi Urunk, szenvedő Megváltónk! Áldott légy, hogy a Golgota oltárán feláldoztad Magad, hogy a bűnösök Megváltója légy. Áldott légy, hogy töretlen engedelmességgel jártad végig a szenvedések testileg és lelkileg is nehéz útját, és vállaltad értünk és helyettünk a megaláztatást, hogy mi megmenekülhessünk; vállaltad a megcsúfoltatást, hogy nekünk dicsőségünk legyen; vállaltad a háborúságot, hogy nekünk békességünk legyen. Taníts minket, hogy verejtékeden és véreden szerzett drága ajándékaidat megbecsüljük, el ne herdáljuk. Taníts minket, hogy amikor áldásaidat élvezzük, alázatosak tudjunk maradni, a szenvedések óráiban pedig a Te kínhalálod adjon erőt megállni a hitben mindhalálig. Őrizd meg bennünk a békességet, hogy embertársaink felé is tovább tudjuk sugározni mennyei békességedet és mindennél tündöklőbb dicsőségedet! Megváltásunkért adott szent testedben tégy bennünket egymással megbékélt tagjaiddá s e földkerekség minden népének adj találkozást kereszted tövében. Testi kínjaid és lelki gyötrődéseid tisztítsák meg bűnös szívünket és készítsen nekünk is helyet a mennyei Atya hajlékában, az örök üdvösségben.

Mi Atyánk, Aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a Te neved, jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is; mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól; mert Tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké.

Ámen

Áldás

(Lelkészs:) Az ÚR áldjon meg és őrizzen meg Téged! Az ÚR világosítsa meg az Ő arcát Terajtad, és könyörüljön Rajtad! Az ÚR fordítsa az Ő arcát Tefeléd, és adjon Néked békességet!

Gyülekezeti ének: 203,1-2.**Dallam: Jézusom, ki bűnös lelkem, 418.**

*Jézus, e világ bűnéért / Ki meghalni eljöttél,
S tévelygő nyájad üdvéért / Önként áldozat lettél;
Ki kész voltál ontani vért / Ádám romlott fiaiert:
Kérlek, halálod ára / Rajtam ne vesszen kárba!*

*Vigasztaljon gyötrődésed, / Midőn büntudat gyötör,
Támogasson csüggedésed, / Kétség, baj reám ha tör.
Verejtéked hűvösítsen, / Segítöm, ha senki nincsen;
Kérlek, halálod ára / Rajtam ne vesszen kárba!*

*A jeruzsálemi Kínszenvedés templomának oltára
a sziklával, amelyen (a hagyomány szerint) Jézus gyötrődött a Gecsemánében*

Nagypéntek

Gyülekezeti ének: 204,1.

Dallam: Jézus, szenvedésedről, 204.

*Jézus, szenvedésedről / Mostan elmélkednem,
Erőt, áldást mennyekből / Lelked adjon nékem!
Jelenj meg most szívemnek / Ama nagy kínodban,
Mellyel voltál lelkemnek / Orvosa holtodban!*

Bevezetés

(*Lelkészs.:*) Az Atya, Fiú, Szentlélek nevében!

Ámen

Imádság passióolvasás előtt

Szenvedésed és kínhalálod történetének hallására, lelki szemünkkel való látására gyülekeztünk golgotai utad köré, Megváltó Úr Jézus Krisztusunk. Szívünket bűnbánat emészti, lelkünk mélyén gyász ül. Halálod napja, mint tetemrehívás gyújt mindannyiunkat keresztfád köré. Fejet hajtva követünk szenvedésed útján, mert tudjuk, hogy elfogatásod, megcsúfoltatásod, töviskoronád, az arcodon égő ütések, az ostorcsapások testeden, gúnyos királyi ékességed, válladon a súlyos kereszt, és a kereszten elszenvedett borzalmas gyötrelem, mind-mind vétkeinkért és a kárhozatból való szabadulásunkért szakadt Reád. Légy áldott, Urunk, hogy Sátán minden kísértésére sem futottál meg a mennyei Atya szent akaratának teljesítése elől. Légy áldott, hogy a keserű poharat értünk egészen kiürítetted. Kínod, könnyed, szent sebeid és omló véred keltsen bennünk igaz bűnbánatot és vezessen el egészen a megtérésig. Jézus Krisztusunk, add, hogy halálod ára ne legyen hiábavaló rajtunk, hanem inkább adjon nekünk itt a földön békeséget, fönt a mennyben pedig örök üdvösséget.

Ámen

Gyülekezeti ének: 189.**Dallam: Királyi zászló jár elöl, 189.**

*Királyi zászló jár elöl, / Keresztfa titka tündököl,
Melyen az élet halni szállt, / S megtörte holta a halált.*

*Kegyetlen lándzsa verte át / Gonosz vasával oldalát,
S mely szennyet, vétket eltörölt: / Belőle víz és vér ömölt.*

*Az ősi jóslat, im betelt, / Mit a hű Dávid énekelt:
„Az Úr, halljátok, nemzetek, / Kereszten trónol köztetek.”*

*Rajtad tündöklök, drága fa, / Királyi vérnek bíbora.
Ó, választott jeles faág, / Ki szent testét karoltad át!*

*Világ bűnének zálogát / Te hordoztad, te boldog ág.
Az ellenség gonosz fejét / Megváltónk rajtad zúzta szét.*

*Szentháromság, dicsérjenek, / Üdvösség kútja, mindenek!
Legyen győzelmünk, add meg ezt, / A diadalmas szent kereszt!*

*Bárány Krisztus, Aki életét áldozta,
de győzött a halál felett —
Dombormű a jeruzsálemi evangélikus templom bejárata felett*

Ézsaiás próféciája:

„Eredményes lesz szolgálómunkája, magasra emelkedik, igen hatalmas lesz. Sokan csak iszonyodtak Tőle, annyira torz, nem emberi volt külseje, emberhez nem méltó volt alakja. De bámulatba ejt majd sok népet, királyok is befogják Előtte szájukat, mert olyan dolgot látnak, amiről senki sem beszélt nekik, olyan dolgot tudnak meg, amiről addig nem hallottak.

Ki hitte volna el, amit hallottunk, ki előtt volt nyilvánvaló az ÚR hatalma? Mint vesszőszál, sarjadt ki előttünk, mint gyökér a szikkadt földből. Nem volt Neki szép alakja, amiben gyönyörködhattunk volna, sem olyan külseje, amiért kedvelhettük volna. Megvetett volt, és emberektől elhagyatott, fájdalmas férfira, betegség ismerője. Eltakartuk arcunkat Előle, megvetett volt, nem törődünk Vele. Pedig a mi betegségeinket viselte, a mi fájdalmainkat hordozta. Mi meg azt gondoltuk, hogy Isten csapása sújtotta és kínozza. Pedig a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az Ő sebei árán gyógyultunk meg. Mindnyájan tévelyegtünk, mint a juhok, mindenki a maga útját járta. De az ÚR Őt sújtotta mindnyájunk bűnéért. Amikor kínozták, alázatos maradt, száját sem nyitotta ki. Mint a bárány, ha vágóhídra viszik, vagy mint a juh, mely némán tűri, hogy nyírják, Ő sem nyitotta ki száját. Fogság és ítélet nélkül hurcolták el, de kortársai közül ki törődött azzal, hogy amikor kiirtják a földön élők közül, népe vétke miatt éri a büntetés?! A bűnösök közt adtak sírt Neki, a gazdagok közé jutott halála után, bár nem követett el gonoszságot, és nem beszélt álnokul.

Az ÚR akarata volt az, hogy betegség törje össze. De ha fel is áldozta magát jóvátételül, mégis meglátja utódait, sokáig él. Az ÚR akarata célhoz jut Vele. Lelki gyötrelmeitől megszabadulva látja őket, és megelégedett lesz. Igaz szolgálóm sokakat tesz igazzá ismeretével, és Ő hordozza bűneiket. Ezért a nagyok között adok Neki részt, a hatalmasokkal együtt részesül zsákmányban, hiszen önként ment a halálba, hagyta, hogy a bűnösök közé sorolják, pedig sokak vétkét vállalta magára, és közbenjárt a bűnösökért.” (Ézs 52,13-53,12.)

(*Lelkész:*) Íme, a mi Urunk, Jézus Krisztus kínszenvedésének története, amint azt az evangélisták ránk hagyták evangéliumaikban:

A Gecsemáné kertben

A Gecsemáné kert Jeruzsálemben

Mt 26,36-39.:

³⁶ Akkor elment velük Jézus egy helyre, amelyet Gecsemánénak hívtak, és így szólt tanítványaihoz: „Üljetek le itt, amíg elmegyek, és amott imádkozom.” ³⁷ Maga mellé vette Pétert és Zebedeus két fiát, azután szomorkodni és gyötrődni kezdett. ³⁸ Akkor így szólt hozzájuk: „*Szomorú az én lelkem* mindhalálig: maradjatok itt, és virrasszatok velem!” ³⁹ Egy kissé továbbment, arcra borult, és így imádkozott: „Atyám, ha lehetséges, távozzék el tőlem ez a pohár; mindazáltal ne úgy legyen, ahogyan én akarom, hanem amint Te.”

Lk 22,43-44.:

... [⁴³Ekkor angyal jelent meg neki a mennyből, és erősítette Őt. ⁴⁴Halálos gyötrődésében még kitaróbban imádkozott, és verejtéke olyan volt, mint a földre hulló nagy vércseppek.]

*Jézus gyötrődik a Gecsemánében —
falfestmény a jeruzsálemi Kinszenvedés templomában*

Mt 26,40-46.:

... ⁴⁰Amikor visszament a tanítványokhoz, alva találta őket, és így szólt Péterhez: „Ennyire nem tudatok virrasztani velem egy órát sem? ⁴¹Virrasszatok, és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek: a lélek ugyan kész, de a test erőtlens.” ⁴²Másodszor is elment, és így imádkozott: „Atyám, ha nem távozhat el tőlem ez a pohár, hanem ki kell innom, legyen meg a Te akaratod.” ⁴³Amikor visszament, ismét alva találta őket, mert elnehezült a szemük. ⁴⁴Othagyta őket, újra elment, harmadszor is imádkozott ugyanazokkal a szavakkal. ⁴⁵Azután visszatért a tanítványokhoz, és így szólt hozzájuk: „Aludjatok tovább és pihenjete! Íme, eljött az óra, és az Emberfia bűnösök kezébe adatik. ⁴⁶Ébredjetek, menjünk! Íme, közel van az, aki engem elárul.”

*Jézus gyötrődése —
dombormű a Gecsemáné kertben*

Gyülekezeti ének: 188,1.**Dallam: Krisztus, ártatlan Bárány, 188.**

*Krisztus, ártatlan Bárány, / Ki miértünk megholtál,
A keresztfá oltárán / Nagy engedelmes voltál.
Viselvén bűneinket, / Megváltottál minket.
Irgalmazz nekünk, / Ó, Jézus, ó, Jézus!*

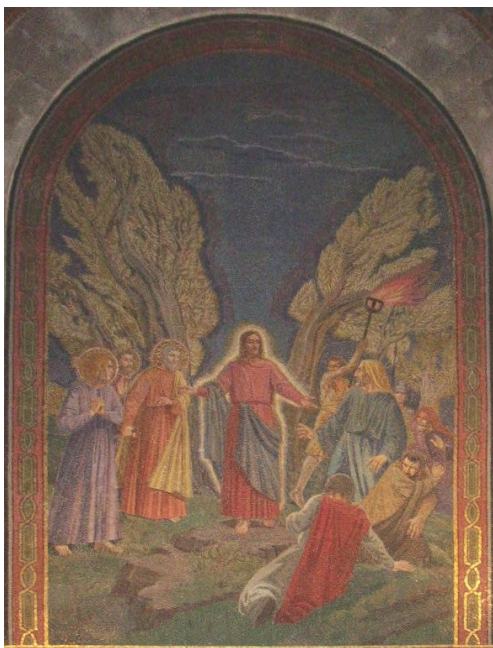
Júdás árulása**Jn 18,1-9.:**

18¹Miután ezeket elmondta Jézus, kiment tanítványaival a Kedron-patakon túlra. Volt itt egy kert, ide ment be tanítványaival együtt.

²Júdás, aki elárulta Őt, szintén ismerte ezt a helyet, mert gyakran gyűltek ott össze Jézus és a tanítványai.

³Júdás tehát maga mellé vette a katonai csapatot, a főpapoktól és a farizeusoktól küldött templomi szolgákat, és odament fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel. ⁴Mivel pedig tudta Jézus mindazt, ami Reává vár, előlépett, és így szólt hozzájuk: „Kit kerestek?”

⁵Azok pedig így feleltek: „A názáreti Jézust.” „Én vagyok” — mondta Jézus. Ott állt velük Júdás is, aki elárulta Őt. ⁶Amikor azt mondta nekik: „Én vagyok” — visszatántorodtak, és a földre estek. ⁷Ekkor újra megkérdezte tőlük: „Kit kerestek?” Ők ismét ezt felelték: „A názáreti Jézust.” ⁸Jézus így szólt: „Megmondtam nektek, hogy én vagyok: ha tehát engem kerestek, engedjétek ezeket elmenni!” ⁹Így kellett beteljesednie annak az ígének,

Júdás érkezése — festmény a jeruzsálemi Kinszenvedés templomában

amelyet mondott: „Azok közül, akiket nekem adtál, nem hagytam elveszni senkit.”

Júdás csókja

Mk 14,44-45.:

... ⁴⁴ Az árulója ezt az ismertető jelet adta meg nekik: „Akit megcsókolok, az lesz Ő: fogjátok el, és vigyétek be biztos kísérettel.” ⁴⁵ Amikor odaért, azonnal hozzálépett, és így szólt: „Mester!” — és megcsókolta.

Lk 22,48.:

... ⁴⁸ Jézus így szólt hozzá: „Júdás, csókkal árulod el az Emberfiát?”

Gyülekezeti ének:

211,3.

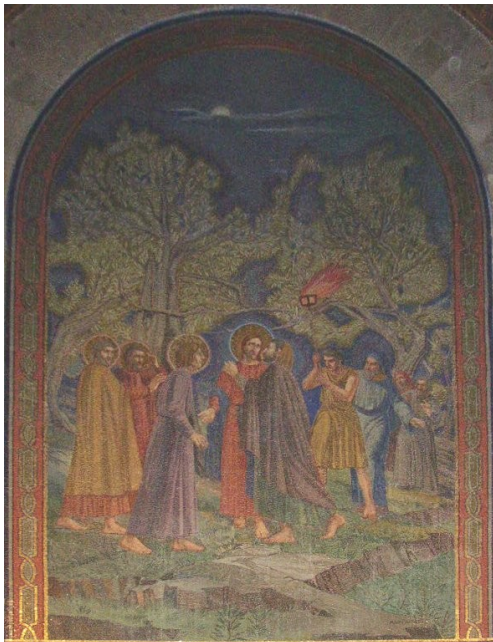
**Dallam: E nagy nap
fájdalmát, 211.**

*Lásd, mint árulja el / Júdás hű Uradat,
Mint támad fegyverrel / Rá durva szolgálhad!
Bár megfognák, kötözik Őt, / Hurcolják, mint gonosztevőt,
Tűr érted szelíden.*

Jézus elfogatása

Mt 26,50-56.:

... ⁵⁰ Jézus ezt mondta neki: „Barátom, hát ezért jöttél!” Akkor odamentek, rátették a kezüket, és elfogták. ⁵¹ Egy pedig azok közül, akik Jézussal voltak, kardjához kapott, kirántotta, lecsapott a főpap szolgájára, és levágta a fülét. ⁵² Ekkor így szólt hozzá Jézus:

*Júdás csókja — festmény a jeruzsálemi
Kinszenvedés templomában*

„Tedd vissza kardodat a helyére, mert akik kardot fognak, kard által vesznek el.”⁵³ Vagy azt gondolod, hogy nem kérhetném meg Atyámat, hogy adjon mellém most tizenkét sereg angyalnál is többet?⁵⁴ De mi-képpen teljesednének be akkor az Írások, hogy ennek így kell történnie?”⁵⁵ Abban az órában így szólt Jézus a sokasághoz: „Úgy vountatok ki, mint valami rabló ellen, kardokkal és botokkal, hogy elfogjatok; mindennap a templomban ültem és tanítottam, mégsem fogtatok el.”⁵⁶ Mindez pedig azért történt, hogy beteljesedjenek a prófé-ták írásai. Akkor a tanítványok mind elhagyták Őt, és elfutottak.

*Jézus elfogatása —
dombormű a Gecsemáné kertben*

Gyülekezeti ének: 434,2.

Dallam: Minden ember csak halandó, 512.

*Az aranyat tűz próbálja, / Hogy leválják a salak:
Szenvedés a hit próbája, / Hogy megtisztulj az alatt.
Így vagy Jézus tanítványa, / Ellenségnek is barátja,
Jóra buzgó és nemes, / Szóban, tettben egyenes.*

Annás előtt

Jn 18,12-16.18-24.:

¹² A katonai csapat, az ezredes és a zsidók templomszolgái ekkor elfogták Jézust és megkötözték.

¹³ Először Annáshoz vitték, ő ugyanis apósa volt Kajafásnak, aki főpap volt abban az esztendőben.

¹⁴ Kajafás volt az, aki azt tanácsolta a zsidóknak, hogy jobb, ha egy ember hal meg a népert.

¹⁵ Simon Péter és egy másik tanítvány követte Jézust. Ez a tanítvány ismerőse volt a főpapnak, és bement Jézussal együtt a főpap palotájába ¹⁶ Péter pedig kívül állt az ajtónál. Kiment tehát a másik tanítvány, a főpap ismerőse, szólt az ajtót őrző leánynak, és bevitte Pétert. ... ¹⁸ Ott álltak a szolgák és a templomőrök, akik tüzet raktak, mert hideg volt, és melegedtek. Péter is ott állt közöttük, és melegedett.

¹⁹ A főpap pedig tanítványai és tanítása felől kérdezte Jézust. ²⁰ Jézus így válaszolt neki: „Én nyilvánosan szoltam a világhoz: én mindig a zsinagógában és a templomban tanítottam, ahol a zsidók mindannyian összejönnek, titokban nem beszéltem semmit. ²¹ Miért kérdezel engem? Kérdezd meg azokat, akik hallották, mit beszéltem nekik: íme, ők tudják, mit mondtam.” ²² Amikor ezt mondta, az ott álló szol-

Jézus Annás előtt és Péter megtagadja Jézust

(Duccio di Buoninsegna festménye, 1308-11, Sienna)

gák közül az egyik arcul ütötte Jézust, és így szólt: „Így felelsz a főpapnak?”²³ Mire Jézus így válaszolt neki: „Ha rosszat mondtam, bizonyítsd be, hogy rossz volt, ha pedig jót mondtam, miért ütsz engem?”²⁴ Annás ezután elküldte Őt megkötözve Kajafáshoz, a főpaphoz.

Gyülekezeti ének: 201,2.

Dallam: Jézus, élte életemnek, 201.

*Te, ó, Jézus, te szenvedtél / Káromlást és csúfságot,
Köpdöstettél, verettéél, / Viseltél gyalázatot,
Csakhogy megments bűn láncától, / Ördög ártó hatalmából.
Soha én ezt nem tudom / Meghálálni Jézusom!*

Kajafás előtt

Mk 14,55-65.:

⁵⁵ A főpapok pedig az egész nagytanáccsal együtt bizonyítékot kerestek Jézus ellen, hogy halálra adhassák; de nem találtak. ⁵⁶ Sokan tettek ugyan Ellene hamis tanúvallomást, a vallomások azonban nem egyeztek. ⁵⁷ Ekkor előálltak néhányan, és ezt a hamis vallomást tették Ellene: ⁵⁸ „Mi hallottuk, amikor ezt mondta: Én lerombolom a kézzel alkotott templomot, és három nap alatt mást építek, olyat, amit nem emberi kéz alkotott.” ⁵⁹ De vallomásuk így sem egyezett. ⁶⁰ A főpap ekkor középre állt, és megkérdezte Jézustól: „Semmit sem felelsz arra, amit ezek ellened vallanak?” ⁶¹ Ő azonban hallgatott, és nem válaszolt semmit. Ismét megkérdezte Őt a főpap, és így szólt Hozzá: „Te vagy a Krisztus, az Áldottnak Fia?” ⁶² Jézus ezt mondta: „Én vagyok, és meglátjátok az Emberfiát, amint a Hatalmas jobbán ül, és eljön az ég felhőiben.” ⁶³ A főpap erre megszaggatta a ruháit, és így szólt: „Mi szükségünk van még tanúkra? ⁶⁴ Hallottátok az istenkáromlást. Mi a ti véleményetek erről?” Azok pedig együttesen ki-mondták az ítéletet, hogy méltó a halálra.

⁶⁵ Akkor némelyek elkezdtek Őt köpdösni, arcát betakarni és ütlegetni Őt, és ezt mondták neki: „Most prófétájl!” A szolgák is arcul verték Őt.

Gyülekezeti ének: 203,4.**Dallam: Jézusom, ki bűnös lelkem, 418.**

*Ajkad, mely bíráid vádját / Túrte némán, s hallgatott,
Szóljon értem, s bűnöm átkát / Törölje el majd amott;
Lelkiismeret ha furdal, / S rettent örök kárhozattal:
Kérlek, halálod ára / Rajtam ne vesszen kárba!*

Péter megtagadja Jézust

Péter rehabilitációja (Jn 21.)

*(Szobor Tabghában a Galileai tó partján,
a Primátus kápolna mögött)*

Lk 22,55-62.:

... ⁵⁵ Mikor az udvar közepén tüzet raktak, és körülülték, Péter is leült közéjük. ⁵⁶ Amint ott ült a tűz világánál, meglátta őt egy szolgáló, szemügyre vette, és így szólt: „Ő is veled volt.” ⁵⁷ Ő azonban letagadta, ezt mondva: „Asszony, nem ismerem Őt!” ⁵⁸ Röviddel ezután más látta meg, és rászólt: „Te is közülük való vagy!” De Péter így válaszolt: „Ember, nem vagyok!” ⁵⁹ Körülbelül egy óra múlva másvalaki is bizonygatta: „De bizony, ő is veled volt, hiszen ő is Galileából való.” ⁶⁰ Péter azonban ismét tagadta: „Ember, nem tudom, mit beszélsz.” Még beszélt, amikor hirtelen megszólalt a kakas. ⁶¹ Ekkor megfordult az Úr, és rátekintett Péterre. Péter pedig visszaemlékezett

az Úr szavára, amikor azt mondta neki: „Ma, mielőtt megszólal a kakas, háromszor tagadsz meg engem.”⁶² Aztán kiment, és keserves sírásra fakadt.

Gyülekezeti ének: 420,2.

Dallam: Ó, én bűnös, jaj mit tegyek?, 420.

*Bűneimmel megbántottam, / Mégsem sújt le engemet,
Sajnál, megbocsát, szeret. / Nem gyötrődöm elhagyottan,
Átöleli Őt karom: / Jézusomat nem hagyom.*

Júdás késő bűnbánata

Mt 27,1-10.:

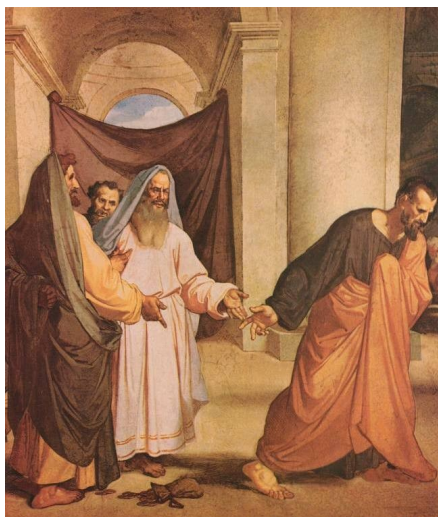
27¹ Amikor megvirradt, a főpapok és a nép vénei valamennyien azt a határozatot hozták Jézus ellen, hogy halálra juttatják.

² Azután megkötözték, elvitték és átadták Pilátusnak, a helytartónak.

³ Amikor pedig Júdás, aki Őt elárulta, látta, hogy elítélték, megbánta tettét, visszavitte a harminc ezüstöt a főpapoknak és a véneknek,

⁴ és ezt mondta: „Vétkeztem, mert ártatlan vért árultam el.” De azok ezt mondták: „Mi közünk hozzá? A te dolgod.”⁵ Erre ő a templomba hajítva az ezüstöket, eltávozott, ment és felakasztotta magát.

⁶ A főpapok pedig felszedték az ezüstöket, és így szóltak: „Nem szabad ezt a templom kincséhez tennünk, mert vérdíj.”⁷ Aztán határozatot hoztak, és megvásárolták belőle a Fazekasmezőt, az idegenek számára temetőnek.⁸ Ezért hívják ezt a mezőt a mai napig is Vérmezőnek.⁹ Ekkor teljesedett be Jeremiás próféta mondása: „*És vették a harminc ezüstöt, a felbecsültnek árát, akit ennyire becsültek Izráel fiái,*”¹⁰ és odaadták a Fazekasmezőért, ahogyan megparancsolta nekem az Úr.”

Gyülekezeti ének: 408,1.**Dallam: Ó, nagy Isten, sok a vétkem, 408.**

*Ó, nagy Isten, sok a vétkem, / Irgalmadat keresem.
Halld meg esdő fohászsomat, / És bocsáss meg énnekem!
Ne űzz el szent színed elől, / Hittel jövök én Eléd.
Bánatomban Te vagy, Isten, / Az egyetlen menedék.*

Pilátus előtt

*Via Dolorosa, I. stáció:
Az Antonia torony, Pilátus székhelye
(Jelenleg arab iskola, az Omariyeh kollégium)*

Jn 18,28-38.:

²⁸ Jézust Kajafástól a helytartóságra vitték. Kora reggel volt. Akik vitték, maguk nem mentek be a helytartóságra, hogy ne legyenek tisztátalanokká, hanem megehessék a húsvéti vacsorát.

²⁹ Pilátus ekkor kijött hozzájuk az épület elé, és megkérdezte: „Milyen vádat emeltek ez ellen az ember ellen?” ³⁰ Ezt válaszolták: „Ha ez nem volna gonosztevő, nem adtuk volna át neked.” ³¹ Pilátus erre ezt mondta nekik: „Vegyétek át ti, és ítéljétek el a ti törvényetek szerint!” A zsidók így feleltek: „Nekünk senkit sincs jogunk megölni!” ³² Így kellett beteljesednie Jézus szavának, amelyet akkor mondott, amikor jelezte: milyen halállal kell meghalnia.

³³ Pilátus azután ismét bement a helytartóságra, behívatta Jézust, és megkérdezte Tőle: „Te vagy a zsidók királya?” ³⁴ Jézus viszont ezt kérdezte tőle: „Magadtól mondod-e ezt, vagy mások mondták neked rólam?” ³⁵ Pilátus erre így szólt: „Hát zsidó vagyok én? A te néped és a főpapok adtak át neked téged: Mit tettél?” ³⁶ Jézus így felelt: „Az én országom nem e világból való: ha ebből a világból való volna az én országom, az én szolgálaim harcolnának, hogy ne szolgáltságosnak ki a zsidóknak. De az én országom nem innen való.” ³⁷ Pilátus ezt mondta Neki: „Akkor mégis király vagy te?” Jézus így válaszolt: „Te mondod, hogy király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra.” ³⁸ Pilátus így szólt Hozzá: „Mi az igazság?” Miután ezt mondta, ismét kiment a zsidókhoz, és így szólt hozzájuk: „Én nem találok benne semmiféle bünt. ...”

Gyülekezeti ének: 382,1.

Dallam: Mi Atyánk, ki vagy mennyekben, 72.

*Bűnösöknek Megváltója, / Jézus, lelkünk Megtartója!
Ki szerethet úgy bennünket, / Mint szeretted Te lelkünket,
És lettél vigasztalásunk, / Nyugodalmunk, boldogságunk!*

Heródes előtt

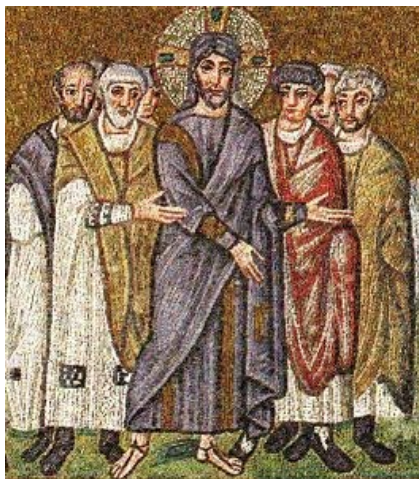
Lk 23,5-12.:

... ⁵ De azok erősen állították: „Felláztatja a népet tanításával egész Júdeában, Galileától kezdve egészen idáig.”

⁶ Pilátus ezt hallva megkérdezte, hogy Galileából való-e ez az ember. ⁷ Amikor pedig megtudta, hogy Heródes hatósága alá tartozik, át-

küldte Heródeshez, aki szintén Jeruzsálemben tartózkodott ezekben a napokban.

⁸ Amikor Heródes meglátta Jézust, nagyon megörült, mert már jó ideje szeretne volna látni, mivel halott róla, és azt remélte, hogy valami csodát tesz majd az ő szeme láttára. ⁹ Hosszasan kérdezgette Őt, de Jézus semmit sem válaszolt neki. ¹⁰ Ott álltak a főpapok és az írástudók is, akik hevesen vádolták. ¹¹ Heródes pedig katonai kíséretével együtt megvetően bánt vele, kigúnyolta, és fényes ruhába öltöztetve visszaküldte Pilátushoz. ¹² Ezen a napon Heródes és Pilátus barátságot kötöttek egymással. Előtte ugyanis haragban voltak.

Jézus Heródes előtt — mozaik

Újra Pilátus előtt

Lk 23,13-16.:

¹³ Ekkor Pilátus összehívta a főpapokat, a vezetőket és a népet, ¹⁴ és így szólt hozzájuk: „Ezt az embert élém hoztátok azzal, hogy a népet félrevezeti. Íme, én előttetek vallattam ki, és nem találtam ebben az emberben egyet sem azok közül a bűnök közül, amelyekkel vádoljátok. ¹⁵ De még Heródes sem, mert visszaküldte hozzánk. Láthatjátok, hogy semmi halált érdemlő dolgot nem követett el: ¹⁶ megfenyíttem tehát, és elbocsátom.”

Gyülekezeti ének: 200,2.

Dallam: Ó, Krisztusfő, sok sebbel, 200.

*E gyötrelem, gyalázat / Mind énmiattam ért,
Hogy tartozásom vállalad, / Megfizess vétkemért.
Ki haragot érdemlek, / Itt állok én szegény.
Megváltóm, add kegyelmed, / Hogy el ne vesszek én!*

Barabbás

Mt 27,15-25.:

¹⁵Ünnepenként a helytartó szabadon szokott bocsátani a sokaságnak egy foglyot, akit ők kívántak. ¹⁶Volt pedig akkor egy nevezetes foglyuk, akit Barabbásnak hívtak. ¹⁷Amikor tehát összegyűltek, Pilátus ezt kérdezte tőlük: „Mit akartok, melyiket bocsássam nektek szabadon: Barabbást vagy Jézust, akit Krisztusnak mondanak?” ¹⁸Tudta ugyanis, hogy Jézust irigységből szolgáltatták ki neki.

¹⁹Mikor pedig a bírói székben ült, felesége ezt üzenté neki: „Ne avatkozz ennek az igaz embernek a dolgába, mert sokat szenvedtem ma álmomban miatta.”

²⁰A főpapok és a vének azonban rávették a sokaságot, hogy Barabbást kérjék ki, Jézust pedig veszítsék el. ²¹Erre a helytartó újra megkérdezte őket: „Mit kívántok, a kettő közül melyiket bocsássam nektek szabadon?” Azok ezt mondták: „Barabbást.” ²²Pilátus így szólt hozzájuk: „Mit tegyek akkor Jézussal, akit Krisztusnak mondanak?” Mindnyájan így kiáltották: „Feszíttessék meg!” ²³Azután ezt kérdezte: „De mi rosszat tett?” Azok pedig még hangosabban kiáltottak: „Feszíttessék meg!”

²⁴Amikor Pilátus látta, hogy nem ér el semmit, sőt a forrongás még nagyobb lesz, vizet hozatott, megmosta kezét a sokaság szeme láttára, és így szólt: „Ártatlan vagyok ennek az igaz embernek a vére-től. Ám ti lássátok!” ²⁵Az egész nép így kiáltott: „Szálljon ránk és gyermekeinkre az ő vére!”

Gyülekezeti ének: 419,1.

Dallam: Uram, rosszul cselekedtem, 419.

Uram, rosszul cselekedtem, / Földre sújt a büntudat;

A jó útról eltévedtem, / Nem lelem nyugalmamat.

Méltó haragodtól félek, / Elkerülni szeretnélek.

Pilátus kudarca

Jn 19,1-16a.:

19¹Akkor Pilátus elvitette Jézust, és megkorbácsoltatta. ²A katonák tövisből koronát fontak, a fejére tették, és bíborruhát adtak Rá; ³odajárultak Hozzá, és ezt mondták: „Üdvözlegység, zsidók királya!” — és arcul ütötték. ⁴Pilátus ismét kiment az épület elé, és így szólt hozzájuk: „Íme, kihozom őt nektek. Tudjátok meg, hogy semmiféle bűnt nem találok benne.” ⁵Ekkor kijött Jézus az épület elé, Rajta volt a töviskorona és a bíborruha. Pilátus így szólt hozzájuk: „Íme, az ember!”

*Via Dolorosa, II. stáció:
Ecce homo (Íme az ember!) szobor*

⁶Amint meglátták Jézust a főpapok és a szolgák, így kiáltottak:

*Via Dolorosa, II. stáció:
A Kövezett-udvar (Lithostrotos), az ítélkezés csarnoka
(A hajdani utcaszint most az épület alagsorában tekinthető meg)*

„Feszítsd meg, feszítsd meg!” Pilátus pedig ezt mondta nekik: „Vegyétek át ti, és feszítsétek meg, mert én nem találok bűnösnek.” ⁷A zsidók így válaszoltak neki: „Nekünk törvényünk van, és a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát.” ⁸Amikor Pilátus ezt meghallot-

ta, még nagyobb félelem szállta meg. ⁹ Ismét bement a helytartóságra, és megkérdezte Jézust: „Honnan való vagy te?” De Jézus nem felelt neki. ¹⁰ Pilátus ekkor így szólt Hozzá: „Nekem nem felelsz? Nem tudod, hogy hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak, de hatalmam van arra is, hogy megfeszíttesselek?” ¹¹ Jézus így válaszolt: „Semmi hatalmad nem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked: ezért annak, aki engem átadott neked, nagyobb a bűne.” ¹² Ettől fogva Pilátus igyekezett Őt szabadon bocsátani, de a zsidók így kiáltottak: „Ha őt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja: aki királlyá teszi magát, az ellene szegül a császárnak.” ¹³ Amikor Pilátus meghallotta ezeket a szavakat, kihozatta Jézust az épület elé, és a bírói székbe ült azon a helyen, amelyet Kövezett-udvarnak, héberül pedig Gabbatának neveztek. ¹⁴ A húsvétra való előkészület napja volt, délfelé járt az idő. Pilátus így szólt a zsidókhöz: „Íme, a ti királyotok!” ¹⁵ Azok pedig felkiáltottak: „Vidd el, vidd el, feszítsd meg!” Pilátus ezt mondta nekik: „A ti királyotokat feszítem meg?” A főpapok így válaszoltak: „Nem királyunk van, hanem császáruk!” ¹⁶ Ekkor kiszolgáltatta Őt nekik, hogy megfeszítsék.

*Via Dolorosa, II. stáció:
Jézus elítélése — mozaik A Kövezett-udvarban*

Gyülekezeti ének: 198,1.**Dallam: Ó, drága Jézus, vajon mit vétettél, 198.**

*Ó, drága Jézus, vajon mit vétettél,
Ilyen keményen hogy megítélttél?
Mi bünt találtak benned, és mi vétet, / Kik elítéltek?*

Cirénei Simon

*Via Dolorosa, V. stáció:
Cirénei Simon — dombormű a stáció kápolnájában*

Mk 15,20-21.:

... ²⁰ Miután kigúnyolták, levették róla a bíborruhát, felöltöztették saját ruhájába, és kivitték, hogy megfeszítsék Őt. ²¹ Kényszerítettek egy arra menő embert, cirénei Simont, Alexander és Rufusz apját, aki a mezőről jött, hogy vigye a keresztet.

Jézus megfeszítése

*Koponyára hasonlító hegy Jeruzsálemben
az anglikán egyház sírkertje mellett*

(A keresztre feszítés protestánsok által feltételezett helyszíne)

Lk 23,27-34a.:

²⁷ A népnek és az asszonyoknak nagy sokasága követte Őt, akik jajgattak, és siratták Őt. ²⁸ Jézus pedig feléjük fordulva ezt mondta nekik: „Jeruzsálem leányai, ne engem sirassatok, hanem magatokat és gyermekeiteket sirassátok; ²⁹ mert jönnek majd olyan napok, amikor ezt mondják: Boldogok a meddők, az anyaméhek, amelyek nem szültek, és az emlők, amelyek nem szoptattak! ³⁰ Akkor majd elkezdik *kiáltani a hegyeknek: Essetek ránk! — és a halmoknak: Borítsatok el minket!* ³¹ Mert ha a zöldellő fával ezt teszik, mi történik a szárazsággal?”

³² Két gonosztevőt is vittek, hogy Vele együtt végezzék ki őket.

³³ Amikor arra a helyre értek, amelyet Koponya-helynek hívtak, keresztre feszítették Őt, és a gonosztevőket: az egyiket a jobb, a másikat a bal keze felől. ³⁴ Jézus pedig így könyörgött: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.”

Jézus az Ószövetségben

Gyülekezeti ének: 206,2.

Dallam: Jézusom, ki bűnös lelkem, 418.

*Mig átkoztak ellenséged, / Imádkoztál üdvükért:
 „Jó Atyám, bocsáss meg nekik, / Ne sújtsd őket bűnükért!”
 Add, hogy szívből megbocsássam,
 Ha megbántott embertársam!
 Így teszek példád szerint, / Szereteted erre int.*

Jézus a kereszten

Jn 19,19-27.:

... ¹⁹Pilátus feliratot is készíttetett, és rátétette a keresztre. Ez volt ráírva:

A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA.

²⁰ A zsidók közül sokan olvasták ezt a feliratot, amely héberül, latinul és görögül volt írva, ugyanis közel volt a városhoz az a hely, ahol megfeszítették Jézust. ²¹ A zsidók főpapjai akkor szóltak Pilátusnak: „Ne azt írd: A zsidók királya! — hanem ahogyan ő mondotta: A zsidók királya vagyok.” ²² Pilátus így válaszolt: „Amit megírtam, megírtam.”

²³ A katonák pedig, amikor megfeszítették Jézust, fogták felsőruháit, elosztották négy részre, mindegyik katonának egy részt. Fogták

köntösét is, amely varratlan volt, felülről végig egybeszöve. ²⁴ Ekkor ezt mondták egymásnak: „Ne hasítsuk el, hanem vessünk rá sorsot, hogy kié legyen!” Így teljesedett be az Írás:

„Elosztották ruháimat maguk között,
és köntösömbre sorsot vetettek.”

Ezt tették a katonák.

²⁵ Jézus keresztyénél ott állt anyja és anyjának nővére, Mária, Kló-pás felesége, valamint a magdalai Mária. ²⁶ Amikor Jézus meglátta ott állni anyját, és azt a tanítványt, akit szeretett, így szólt anyjához: „Asszony, íme, a te fiad!” ²⁷ Azután így szólt a tanítványhoz: „Íme, a te anyád!” És ettől az órától fogva otthonába fogadta őt az a tanítvány.

Gyülekezeti ének: 206,4.

Dallam: Jézusom, ki bűnös lelkem, 418.

*Tanítványod s anyád sirat, / De letörlöd könnyüket:
„Imhol anyád, imhol fiad!” / — S összekötöd szívüket.
Add, hogy kövessem példádat, / Segítsem, kit sújt a bánat:
Minden embertársamat / Szeressem, mint magamat!*

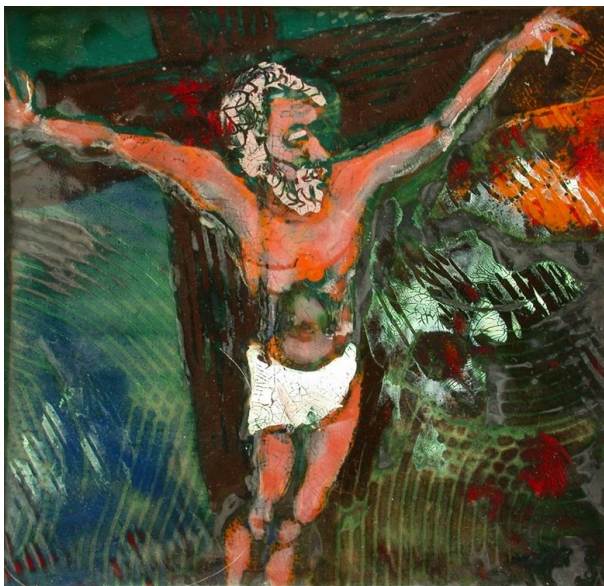
Mt 27,39-43.:

... ³⁹ Akik elmentek mellette, a fejüket csóválva káromolták, ⁴⁰ és ezt mondták: „Te, aki lerombolod a templomot, és három nap alatt felépíted, mentsd meg magadat, ha Isten Fia vagy, és szállj le a keresztről!” ⁴¹ Hasonlóan a főpapok is gúnyolódva mondták az írástudókkal és a vénekkel együtt: ⁴² „Másokat megmentett, magát nem tudja megmenteni. Ha Izráel királya, szálljon le most a keresztről, és hiszünk benne!” ⁴³ *Bizott az Istenben: szabadítsa meg most, ha akarja; hiszen azt mondta: Isten Fia vagyok.*”

Lk 23,39-43.:

³⁹ A megfeszített gonosztevők közül az egyik így káromolta Őt: „Nem te vagy a Krisztus? Mentsd meg magadat és minket is.” ⁴⁰ De a másik megróttá, ezt mondva neki: „Nem féled az Istent? Hiszen te is ugyanazon ítélet alatt vagy!” ⁴¹ Mi ugyan jogosan, mert tetteink méltó büntetését kapjuk, de ő semmi rosszat sem követett el.” ⁴² Majd így

szólt: „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz királyságodba.”
⁴³ Erre Ő így felelt neki: „Bizony, mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban.”

Simon Miklós: Lator

Gyülekezeti ének: 206,3.

Dallam: Jézusom, ki bűnös lelkem, 418.

*Megszántad a gonosz latrot, / Mert megbánta vétkeit.
 A bűnöst ma is megtartod, / Ha van benne élő hit.
 Az utolsó nehéz harcon / Vigasztalást igéd adjon,
 Hogy: „Még ma velem leszel, / Országomba érkezel.”*

Lk 23,44-45.:

⁴⁴ Tizenkét órától egészen három óráig sötétség lett az egész földön. ⁴⁵ A nap elhomályosodott, a templom kárpitja pedig középen kettéhasadt.

Mt 27,46.:

⁴⁶ Három óra tájban Jézus hangosan felkiáltott: „Éli, éli, lamá sabaktáni!” azaz: „Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?”

Gyülekezeti ének: 206,5.**Dallam: Jézusom, ki bűnös lelkem, 418.**

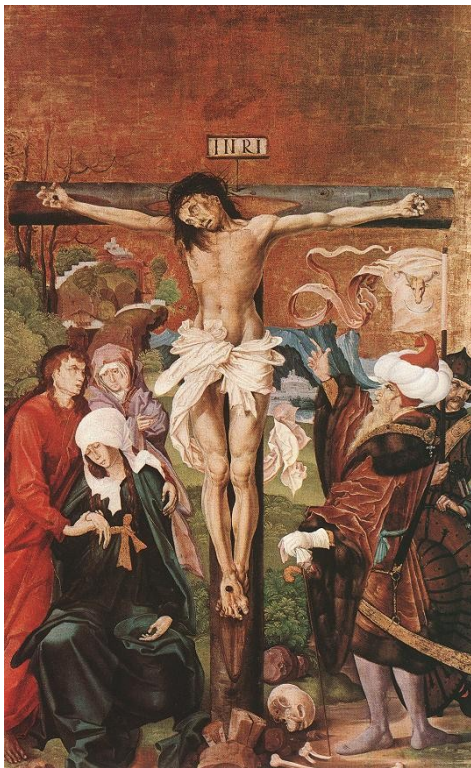
*Mily nehéz volt szenvedésed, / Mint tépett a gyötrelmem,
Fájón hallom bús kérdésed: / „Mért hagytál el Istenem?”
Ha nem bírom a keresztet, / S már-már elcsüggedni kezdek,
Ó, ne hagyd el engemet, / Segítsd vinni terhetem!*

Jézus halála**Jn 19,28-30a.:**

²⁸Jézus ezek után tudva, hogy már minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az Írás, így szólt: „Szomjazom.” ²⁹Volt ott egy ecettel tele edény. Egy szivacsot ecettel megtöltve izsópra tűztek, és odatartották a szájához. ³⁰Miután Jézus elfogadta az ecetet, ezt mondta: „Elvégeztetett!” ...

Lk 23,46.:

... ⁴⁶Ekkor Jézus hangosan felkiáltott: „Atyám, a Te kezébe teszem le az én lelkemet!” És ezt mondva meghalt.

M. S. mester: Kálvária

**Gyülekezeti ének:
206,8.****Dallam: Jézusom, ki bűnös lelkem, 418.**

*A sír éjétől nem félek, / Mert, Uram, benned hiszek,
A síron túl újra élek, / S örökre nálad leszek.
Szent nevedet dicsőítve, / „Atyám, a Te kezeidbe
Ajánlom én lelkemet”, / Végy magadhoz engemet!*

Mt 27,51-54.:

⁵¹ És íme, a templom kárpitja felülről az aljáig kettéhasadt, a föld megrendült, és a sziklák meghasadtak. ⁵² A sírok megnyíltak, és sok elhunyt szentnek feltámadt a teste. ⁵³ Ezek kijöttek a sírokból, és Jézus feltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelentek.

⁵⁴ Amikor pedig a százados és akik vele őrizték Jézust, látták a földrengést és a történeteket, nagyon megrémültek, és így szóltak: „Bizony, Isten Fia volt ő!”

Lk 23,48.:

... ⁴⁸ És az egész sokaság, amely erre a látványra verődött össze, amikor látta a történeteket, mellét verve hazatért.

Jn 19,31-37.:

³¹ Mivel péntek volt, a zsidók nem akarták, hogy a testek szombaton a kereszten maradjanak; az a szombat ugyanis nagy nap volt. Arra kérték tehát Pilátust, hogy törjék el a lábszárcsontjukat, és vegyék le őket. ³² Ezért oda mentek a katonák, és eltörték az egyik, majd

a másik Vele együtt megfeszített ember lábszárcsontját. ³³ Amikor pedig Jézushoz értek, mivel látták, hogy már halott, az Ő lábszárcsontját nem törték el, ³⁴ hanem az egyik katona lándzsával átszúrta az oldalát, amelyből azonnal vér és víz jött ki. ³⁵ Aki pedig látta ezt, az tesz róla bizonyosságot, és az ő bizonyosságtétele igaz, és ő tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. ³⁶ Ezek pedig azért történtek, hogy beteljesedjék az Írás: „Csontja ne töressék meg.” ³⁷ Viszont az Írásnak egy másik helye így szól: „Néznek majd arra, akit átszúrtak.”

Gyülekezeti ének: 194,1-3.**Dallam: Jézus, Istennek Báránya, 194.**

Jézus, Istennek Báránya, / Kínjaidat ég s föld szánja.

A nap, a nap, / Sötétté változik,

A föld, a föld / Reng és ingadozik.

Hegyek, halmok süllyedeznek, / A kősziklák repedeznek,

Holtak, holtak / Sírból feltámadnak,

A szent, a szent / Városban jelt adnak.

Íme, a templom kárpitja / Kettéhasad, és megnyitja

Helyét, helyét / A szentek szentjének.

Isten, Isten / Szent közelségének.

Jézus temetése

*Jézus temetése —
mozaik a jeruzsálemi Szent Sír Bazilikában*

Mk 15,42-45.:

⁴² Amikor beesteledett, mivel az előkészület napja, vagyis szombat előtti nap volt, ⁴³ eljött arimátiai József, a nagytanács tekintélyes tagja, aki maga is várta az Isten országát; bátran bement Pilátushoz, és elkérte Jézus testét. ⁴⁴ Pilátus csodálkozott azon, hogy már meghalt,

ezért hívatta a századost, és megkérdezte tőle, hogy meghalt-e már.
⁴⁵ Amikor ezt megtudta a századostól, kiadatta a holttestet Józsefnek.

Jn 19,39-42.:

... ³⁹ Eljött Nikodémus is, aki először éjszaka ment Hozzá, és mirhából és aloéból készült kenetet hozott, mintegy száz fontnyit. ⁴⁰ Fogták tehát Jézus testét, és leplekbe takarták az illatszerekkel együtt, ahogyan a zsidóknál szokás temetni. ⁴¹ Azon a helyen, ahol Jézust megfeszítették, volt egy kert, és a kertben egy új sír, amelybe még senkit sem helyeztek. ⁴² Mivel közel volt a sír, a zsidók ünnepi előkészülete miatt ott helyezték el Jézust.

Az asszonyok gondoskodása

A jeruzsálemi Sírkertben található sírhely

(Jézus sírjának protestánsok által feltételezett helye)

Lk 23,55-56.:

⁵⁵ Elkísérték őt az asszonyok, akik együtt jöttek vele Galileából, és megnézték a sírboltot, meg azt is, hogyan helyezték el Jézus testét.
⁵⁶ Aztán visszatértek, illatszereket és drága keneteket készítettek. Szombaton azonban pihentek a parancsolat szerint.

Gyülekezeti ének: 210,1.4.**Dallam: Ó, siralom! Szívfájdalom!, 210.**

*Ó, siralom! / Szívfájdalom! / A lelkem hogyan sírna?
Isten egyszülött Fiát / Most teszik a sírba.*

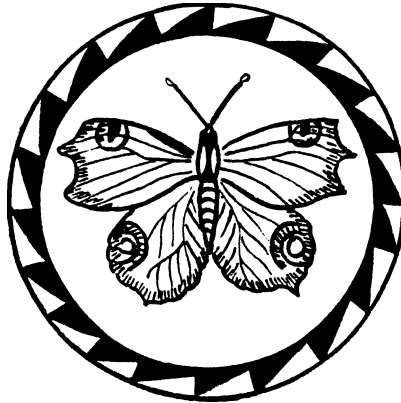
*Itt nyugszik Ő, / A szenvedő, / Szelíd, ártatlan Bárány.
Vére érettünk omlott / A kereszt oltárán.*

Jézus feltámadása

*A jeruzsálemi Sírkert sírhelyének ajtófelirata:
„Nincs itt, hanem feltámadt.”*

Lk 24,1-7:

24 ¹A hét első napján pedig kora hajnalban elmentek a sírhoz, és magukkal vitték az elkészített illatszereket. ²A követ a sírbolt elől elhengerítve találták, ³és amikor bementek, nem találták az Úr Jézus testét. ⁴Amikor emiatt tanácstalanul álltak, két férfi lépett melléjük fénylő ruhában. ⁵Majd amikor megrémülve a földre szegeztek tekintetüket, azok így szóltak hozzájuk: „Mit keresitek a holtak között az élő? ⁶Nincs itt, hanem feltámadt. Emlékezzetek vissza, hogyan beszélt nektek, amikor még Galileában volt: ⁷az Emberfiának bűnös emberek kezébe kell adatnia, és megfeszíttetnie, és a harmadik napon feltámadnia.”

Feltámadás-szimbólum

Gyülekezeti ének: 214,1.

Dallam: Jézus Krisztus, Üdvözítőnk, 214.

*Jézus Krisztus, Üdvözítőnk, / Haláltól megmentőnk,
Életre támadt: / Dicsérjük jó Atyánkat!
Jézus, irgalmazz nekünk!*

Jeruzsálem városfalának egy részlete

Imádság passióolvasás után

Magasztalva áldunk, Megváltó Jézusunk, hogy értünk kínhalált szenvedtél. Ártatlan Bárány, Aki bűneink átkát Magadra vetted, dicsőség legyen szent nevednek! Áldott légy Krisztus kihullott drága vére, hogy bűneink szennyét lemostad rólunk. Áldott légy Krisztus átszögeezett szent keze, hogy utat nyitottál előttünk az üdvözültek hazája felé. Áldott légy Krisztus átszúrt szent szíve, hogy mindhalálig értünk dobogtál. Hálát adunk Neked, Te tiszta és szent egyszülött Fiú, hogy kiengesztelted mennyei Atyád szívét és békességet szereztél nekünk, harag és háborúság gyermekeinek. Áldunk azért, hogy ránk bíztad a békéltetés igéjét, hogy azzal szolgáljunk azok között, akik Benned békességet nyertek az Atyától. Megsebesített két kezeddél öleld össze megváltott híveidet és egyesítsd Lelked által. Köszönjük, hogy szenvedéseidnek tanúi lehettünk és köszönjük, hogy az üdvösség reménységével kérhetjük Tőled imádságunk meghallgatását, mert nem maradtál a sírban, hanem ígéreted és az Írások szerint feltámadtál, hogy győzelmed révén megváltottaid lehessünk.

Mi Atyánk, Aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a Te neved, jöjjön el a Te országod, legyen meg a Te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is; mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól; mert Tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké.

Ámen

Áldás

(Lelkészs.): Az ÚR áldjon meg és őrizzen meg Téged! Az ÚR világosítsa meg az Ő arcát Terajtad, és könyörüljön Rajtad! Az ÚR fordítsa az Ő arcát Tefeléd, és adjon Néked békességet!

Gyülekezeti ének: 203,1.8.**Dallam: Jézusom, ki bűnös lelkem, 418.**

*Jézus, e világ bűnéért / Ki meghalni eljöttél,
S tévelygő nyájad üdvéért / Önként áldozat lettél;
Ki kész voltál ontani vért / Ádám romlott fiaiert:
Kérlek, halálod ára / Rajtam ne vesszen kárba!*

*Végső sóhajoddal engem / Szabadíts meg, ó, jövel!
Ha ezer bűn szól ellenem, / És elítél, ments Te fel!
Hogyha végsőt lehel ajkam, / Szent országod megláthassam;
Kínod, halálod nekem / Legyen örök életem!*

A templomhegy és az Olajfák hegye

(Látkép a jeruzsálemi evangélikus templom tornyából)